Savaitinis Laikraštis
"GARSAS"
Leidžiamas
Susivienijimo Lietuvių R. Kat. Amerikoje
Išeina kas Ketvergas.
Prenumeratos kaina:
Metams $1.50
Pusei metų $1.00
Užsienyje $2.50
Apgarsinimų kainos ant pareikalavimo.
Adresas:
"Garsas"
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 3837.

GARSAS

Organas Susivienijimo Lietuvių R. Katalikų Amerikoje.

Lithuanian Weekly
"GARSAS"
Published every Thursday by
Lithuanian Roman Catholic Alliance of America
P. Mulevičius, Secretary and Business Manager.
Julius B. Kaupas, Editor.
Yearly Subscription rates:
In United States $1.50
To Foreign Countries $2.50
Advertising rates on application.
Address:
"Garsas"
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

No 17 Entered as second class matter May 31, 1917, at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of August 24, 1912. KETVERGAS, 6 d. RUGSĖJO (SEPT.), 1917. Single copy 5c. Vol.- Metai I.

Iš Centro Raštinės

NEGAUNANTIEMS ORGANO.

Organo adresai galop likosi sutvarkyti ir gautais adresais nariams organas siunčiamas. Bet nemažai adresų rasta narių ar kuopų raštininkų klaidingai užrašytų. Kaikurių organą krasa grąžina, pažymint, kad toje vietoje nėra tokio asmens, arba visai tokio numerio ant gatvės nesuranda. Tadgi, kurie dabar dar negauna organo, patartina kuopų raštininkams koveikiausia prisiųsti jų aiškius adresus. Nelaukite, tokie organo niekados negaus. Kuopų raštininkai yra prašomi užklausti susirinkimuose ateinančių narių, kad negaunantieji organo priduotų savo tikrus ir aiškius adresus, kuriuos kuopos raštininkas prisiųs į Centro Raštinę.

Nariai, kurie rašo pas mus organo ar kitokiais reikalais, neužmirškite pažymėti, prie kokios kuopos priklausote. Ir dar atkartoju, kad kuopų raštininkai nesurašyt galybes reikalų ant vienos popieros. Kaikurie surašo siunčiamas duokles, narių adresus ir visokius reikalavimus ant vienos popieros. Taip siunčiami reikalavimai nebus greitai išpildomi, kadangi tie reikalai turi pereiti per rankas, pakol pasiekia tą asmenį, kuris tą ypatingą darbą atlieka. Reikia rašyti ant atskirų popierų organo, mokesnių, informacijų ar kitokius reikalavimus. Tada, pasidalinus darbą, bus galima greitai duoti patenkinantį atsakymą ir veikiai reikalavimus išpildyti.

KLAUSIMAS.

Sekretorius malonės paaiškinti per organą, kad jeigu kandidatas neturi rankos ar kojos, o taip sau sveikas ir yra kataliku, ar galima priimti į S. L. R. K. A.?

Adomas Zdanevičius,
79 kp. Rašt.

Atsakymas. Galima, tik priklausantiems į pašelpos skyrių ir sergantiems iš tokios tai priežastics pašelpa nėra mokama. Bet sergantiems kitokiomis ligomis, ne iš prižastics netekusio kuno sanario, pašelpa mokama.

P. Mulevičius,
Centro Sekretorius.

PREZIDENTO WILSONO ATSAKYMAS.

Jo Šventenybei Benediktui XV, popiežiui.

Pripažinimui gavimo Jusų Šventenybės atsišaukimo į kariaujančias valstybes, rašyto rugp. 1 d., 1917, Suvienytų Valstijų Prezidentas prašo manęs persiųsti sekamą atsakymą:

Kiekviena širdis, kuri nėra šios baisios karės apakinta ir užkietinta, turi buti paliesta Jo Šventenybės Popiežiaus atsišaukimu, turi jausti garbingumą ir galę žmoniškumo ir geraširdystės motyvų, kurie tą atsiliepimą iššaukė, ir turi visa širdimi trokšti, kad mes galėtum ineiti į tą taikos taką, taip raginančiai nurodomą. Bet neišmintinga butų tan takan ineiti, jeigu jis ištikrųjų nevestų prie nurodomojo tikslo. Musų atsakymas turi buti tvirtai faktais pamatuotas, o ne kuo kitu. Ne vien kovos paliovimo jis nori, bet pastovios ir nuolatinės taikos. Toji karės šmėkla neturi atsikartoti ir turi buti viskas blaivai nuspręsta, kad mums nuo jos apsisaugojus.

Jo Šventenybė sutraukoje pasiulo, kad mes grįžtume į "status quo ante - bellum". (prieškarinį stovį) ir kad įvyktų visuotinas atleidimas, nusiginklavimas ir tautų sutarimas, pamatuotas arbitracijos principo priėmimu; kad panašiu sutarimu butų užtikrinta jurų laisvė; ir kad territorijaliai Prancuzijos ir Italijos reikalavimai, painusis Balkanų valstybių klausimas, ir Lenkijos atgaivinimas butų palikta tokiam bendram suderinimui, kuris butų galimas prie tokio taikos naujo charakteriaus, atkreipiant domą į tų tautų troškimus, kurios bus tų paliestos.

Aišku, kad nė viena šio programo dalis negali buti pasekmingai išpildyta, jeigu į prieškarinį dalykų stovį grįžimas neturės tvirto ir patenkinančio pamato. Šios karės tikslu yra išvaduoti laisvas pasaulio tautas nuo pavojaus, grasos ir tikros spėkos didelės militariškos įstaigos, kontroliuojamos ne atsakomos prieš nieką valdžios, kuri, slaptai pasaulį užvaldyti suplianavus, pradėjo savo plianus vykinti neatsižvelgiant nė į šventas sutarčių uždedamas pareigas, nė į papročius, nė iš seno gerbiamus tarptautinio veikimo ir garbės principus; kuri pati pasirinko laiką karę pradėti; paleido smugį žiauriai ir netikėtai; nesusilaikė prieš jokią įstatymo, nei susimylėjimo užtvarą; visą kontinentą užliejo kraujo vilnimis — ne tiktai kareivių krauju, bet taippat nekaltų moterų ir vaikų ir bejėgių vargdienių krauju; o šiandien stovi sulaikyta, bet neįveikta — keturių penktadalių pasaulio priešininkas.

Ta galybė nėra vokiečių tauta. Ja yra begailestingas vokiečių liaudies valdovas. Ne musų reikalas, kokiuo budu toji didelė tauta pateko jo valdymau, arba kaip jinai laikinuoju užsidegimu pamėgo jo tikslus. Bet musų reikalas yra tėmyti, idant likusio pasaulio istorija nebutų paliekama jo intakai.

Vesti taikos derybas su tokia galybe sulyg principų, kokius pasiulo Jo Šventenybė — kiek galime pramatyti — butų tas, kad jisai išnaujo atgautų jėgas ir atnaujintų savo tikslus. Šitai privestų visas tautas dėties į nuolatinę sąjungą, priešin šioj karėje yra žinomi visam pasauliui — kiekvienai tautai, nuo kurios neslepiama teisybė. Nėra reikalo išnaujo

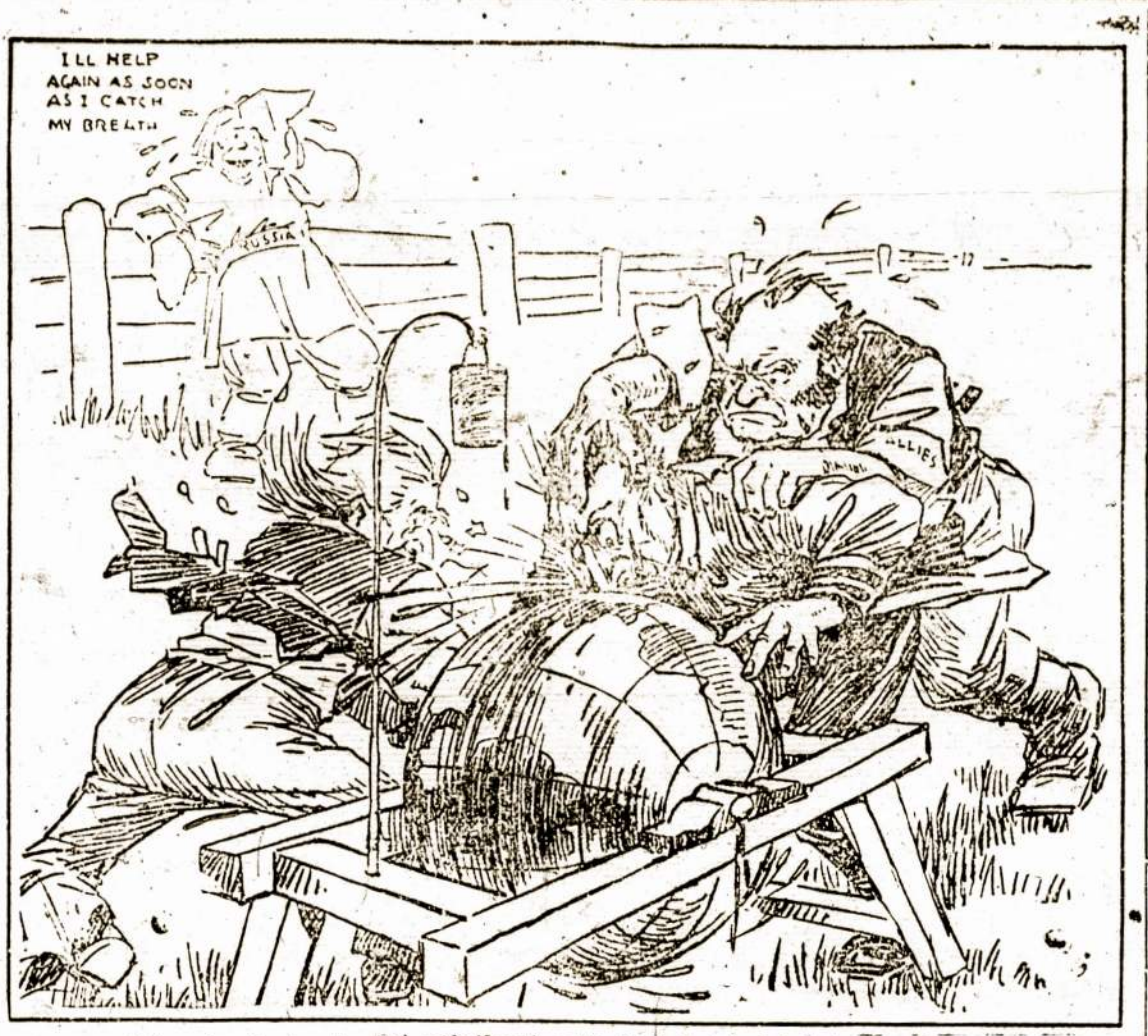

Jeigu jau kaizeris tai atlaikyti gali, kodel talkininkai ne?

sioji Rusija butų pavesta intrigoms, įvairioms kliutims ir neišvengiamai kontr-revoliucijai, kurią pasistengtų sukelti visais savo piktais norais, prie kurių pastaraisiais laikais Vokietijos vyriausybė visą pasaulį priprato.

Ar taika gali buti paremta sugrąžinimu jam jo galybės, arba garbingaisiais pasižadėjimais, kuriuos galėtų išreikšti derybų metu?

Rimtas politikas privalo šiandie matyti, jei ligšiol to nepatėmijo, kad tikra taika negali remtis politikiniais ir ekonominiais apribavimais, turinčiais nešti naudą vienoms tautoms, gi truškinant ir engiant kitas tautas.

Amerikoniška tauta panešė dideles skriaudas nuo ciesoriškos Vokietijos vyriausybės ranka, bet užtai netrokšta atkeršyti vokiečių tautai, kuri pati kentėjo visokias karės sunkenybes, tos karės, kurios jinai nepakėlė. Amerikoniška tauta tiki, kad taika turi remties tautų teisėmis, kaip mažų, taip didžiulių, kaip silpnų, taip galingų tautų, bet ne vyriausybėmis. Taika turi remties visų tautų laisve ir teisių lygybe, taip kad visos tautos imtų dalyvumą pasaulio ekonominėje naudoje. Suprantama, tų tautų tarpan turėtų ineiti ir vokiečių tauta, jei jinai sutiks buti lygia, o netrokš užvaldyti pasaulį.

Tatai principijalis kiekvienos taikos saikas turi buti: Ar turi remties savitarpiniu visų interesuotų tautų pasitikėjimu, arba tiktai pilnos intrigų vyriausybės žodžiais iš vienos pusės ir laisvųjų tautų grupe iš kitos pusės! Tai yra saikas, kurs paliečia reikalo šaknį. Tai yra saikas, kuris turi but pritaikinamas.

Suv. Valstijų tikslai gą vokiečių tautai, kuri yra savo valdovo įrankiu. Toji tautų kombinacija pasibaigtų tuomi, kad naujai atgimusi atkartoti. Neieškome jokios materijalės naudos. Esame nuomonės, kad baisios skriaudos, kurias šios karės metu padarė pašėlusi ir brutalė ciesoriškoji Vokietijos vyriausybė, turi buti atitaisytinos, tečiaus ne katros nors tautos valdančiųjų teisių lėšomis, bet kaip silpnųjų, taip galingųjų tų valdančiųjų teisių apginimu.

Atlyginimą bausmės formoje, valstybių suskaldymą, tvėrimą savimeilių savyje užsidariusiųjų ekonominių sąjungų, skaitome nenaudingu daiktu, o pasekinėje dar labiau kenksmingu, neturinčio prigulinčios papėdės jokiai taikai, o tuo labiau išlaikomajai taikai. Vis kas privalo remties teisybe ir bendrais žmonijos teisėmis.

"Ngalime priimti žodžio, kaipo gvarantijos nuo dabartinių Vokietijos valdovų. Tokių žodžių išlaikomybei negalime tikėti. Toksai žodis, kuris bus palaikomas neatmainoma gvarantija, turi paeiti nuo pačios vokiečių tautos. Vokiečių tautos norus ir troškimus turi žinoti visos kitos pasaulio tautos. Bė tų gvarantijų visokios derybos ir sutartys apie išsiginklavimą, arbitraciją, teritorijaliai išlyginimai, mažesnių tautų atgaivinimas — bus niekam tikusios, nei viena tauta jomis nepasitikės, ypač jei tas viskas bus atliktą su Vokietitos vyriausybe, bet ne su pačia vokiečių tauta.

"Turime palaukti kokių nors naujų didžiųjų centralių valstybių tautų tikslingų prirodymų. Duok, Dieve, kad tie prirodymai butų paduoti veikiai ir tokiu budu, kad butų galima visur sugrąžinti pasitikėjimas tautų ištikimybe, taippat galimumas padaryti taiką.

ROBERT LANSING,
Suv. Valstijų valstybės sekretorius.

RYGA VOKIEČIAMS TEKO.

Dabartiniu laiku apie Rusijos karės budus galima sakyti: karę veda ne Rusijos armijos, bet atskiri pulkai, tarp kurių sutartino veikimo nėra. Kiekvieno pulko kareiviai turi savo tarybą. kuomet vienas pulkas savo pozicijas ginti nusprendžia, kitas per tarybą trauktis nutaria. Pasekmėje, visi yra priverčiami trauktis, jei į priešo rankas ar sunaikintais buti nenori.

Prie tokio Rusijos armijų padėjimo vokiečiams Ryga teko. Keli pulkai nusprendė savo pozicijų neginti. Prie pirmo vokiečių pasijudinimo jie atgal trauktis pradėjo. Kitiems pulkams niekas kitas neliko, kaip taippat trauktis. Rusų armijos Rygos ne begynė, iš jos pasitraukdami.

Pulkai, ginantieji Dauguvos upę ties Ukskuliu, į šiaurę pasitraukė. Tas vokiečiams suteikė progos per Dauguvą persikelti. Jie ties Ukskuliu pasistatė du tiltu. Nors rusų artilerija gerai veikė, net vieną tiltą sugriovė, bet iš pėstininkų paramos negaunat, vokiečių per Dauguvą persikėlimo sustabdyti negalėjo. Vėliaus ištikimi pulkai darė kontratakas, kad vokečius vėl už Dauguvos atmetus, bet nepasekmingai. Tuomet ir kiti pulkai į vakarus, iki pat pamarių, trauktis pradėjo ir iš Rygos kraustytis suskato. Taip tad negarbingai rusai vokiečiam Rygą užleido.

Dabar daugelo spėjama, kad vokiečiai, jei panorėtų, lengvai ir patį Petrogradą pasiekti galėtų. Bet abejojama, beg vokiečiai užtektinai pajėgų turės tą žygį atlikti. Nuo Rygos iki Petrogradui yra į pusketvirto šimto angliškų mylių. Tą kelionę atlikti, frontą keliais šimtais mylių pailginti, reikalinga didelio prisirengimo, nemaža naujos kariuomenės. Spėjama, kad vokiečiams į Petrogradą žygį atlikti stigs ir karinės medžiagos ir kariuomenės.

Bet ar šiaip ar taip imti, blogesnis padėjimas ne vokiečiams, bet rusams tenka. Po Maskvos seimo, tikimasi, bus mėginta rusų kariuomenės sauvaliavimas, bus bandoma vyresniems paklusnybė, disciplina įvesti. Tuo rupinasi generolas L. G. Korniovas, štabui ir Laikinajai Valdžiai padedant. Jei to įvesti nepasiseks, Rusija nė tik ką prarastas žemes atsiimti nebegalės, bet ir gintis nebepajiegs.

—o—

TEBĖRA TAIKOS VILTIS.

Prezidento Wilsono atsakymas, popiežiaus manymu, taikos viltis nėra prašalinta. Eina gandai, kad šv. Tėvas prezidentui rengia kitą raštą, kad tik taiką pagreitinus.

Tuo tarpu ir pačioje Vokietijoje bręsta judėjimas, kad vokiečių valdžią prieš parlamentą (Reichstaga) atsakoma padarius. Ligšiol Reichstagas tik valdžios siulomus projektus, biudžetus užgirti tegalėjo, gi visi ministeriai ir valdininkai prieš kaizerį atsakomais tebuvo. Prezidento Wilsono žodžiais talkininkai atsisakė taiką su kaizerio valdžia daryti. Jei Vokietijoj Reichstagas didesnes teises ingytų, gal but tuomet talkininkai neatsisakys taikos derybas vesti.

Tad galimas dalykas, kad taika, nors ne taip greitai, bet visgi įvyks.

ITALAI MUŠIO NEPALIAUJA.

Jau trečia savaitė, kaip italai neatleidžia austrų. Iš pradžios italai didesnius pasisekimus turėjo, bet dabar kažkodel mažai priekin tepasistumia.

Italai austrų atsispyrimą tikisi galutinai nugalėti ir priversti juos plačiu frontu atgal atsimesti. Per tai taip neatleidžia austrus spaudę. Bet kitų vėl manoma, kad to mušio pasekmė gali buti panaši anglų atakoms. Iš pradžių pasivaro, po to labai mažai, o galutinai atakos paliaujama. Tas gali ir su italais atsitikti.

PREZIDENTO ATSIŠAUKIMAS Į NAUJUKUS.

Šiame mėnesyje bus naujukai pašaukti tarnybon. Pirm to, rengiamos buvo parodos po Suv. Valstijų miestus. Parodos daugiausia pereitą utarninką įvyko.

Į naujai šaukiamuosius prezidentas išleido proklamaciją. Joj pažymėjo jų augštas pareigas, darbą, kuris šaukiamuosius laukia. Nurodė, kad viso pasaulio akys į juos yra atkreiptos. Tad jie turi gerai pasirodyti.

VOKIETIJOS TAIKOS IŠLYGOS.

Žymus Vokietijos karės ir politikos dalyku se rašytojas Georg Bernhard pažymi "Vossische Zeitung", kad įdžiama vokiečių butų patenkinti šitomis išlygomis:

Senųjų Vokietijos rubežių nepaliečiamybė.

Vokietijos kolionijų sugrąžinimas.

Belgijos padalinimas į du distriktu — valonų ir flamandų.

Padarymas prielankių komercijalių sutarčių su vakarų valstijomis.

Pakėlimas rytinės Lenkijos, Kurliandijos, Livonijos ir Lietuvos į neprigulmingas valstijas, kaipo tiesioginė pasekmė Vokietijos pergalės rytuose.

Pažymėtina ir tas, kad vokiečiai nepritaria lenkų pastangoms sutvėrimui Lenkijos "od morza do morza". Bet vėla, del Vokietijos rubežių nepaliečiamybės lenkai turėtų atsižadėti Vokietijos Lenkijos, o lietuviai — Mažosios Lietuvos.

DIDŽIAUSIA PASAULYJE DRAUGIJA.

Amerikos Raudonojo Kryžiaus Draugija bene bus skaitlingiausia pasaulyje organizacija. Šiuo laiku ji turi suvirš pusketvirto milijono narių. Nuo pereitos 1 liepos dienos narių skaičius pasidvigubino. Šių metų pradžioje draugija teturėjo 275,000 narių. Dabar ji turi 2,400 skyrių.

—o—

GINČAI DEL GRAIKIJOS Į RESPUBLIKĄ PAVERTIMO.

Graikijos parlamente buvo iškeltas klausimas apie įvedimą respublikos Graikijoje. Tame klausime kalbėjo Venizelos. Pasirodė, kad jis stovi už karališką valdžią. Nors esą karalius Graikijai laug blogo padaręs, bet karališkai valdžiai verta duoti dar vieną išmėginimą. Geriausia, anot jo, butu išdirbti gražią, kaip jis išsireiškė, "karunuotos respublikos" tvarką.

—o—

REIKALINGAS RANKINIS ZECERIS Į "GARSO" SPAUSTUVĘ. REIKIA, KAD BENT KIEK IR ANT INTERTYPE MOKĖTŲ STATYTI. GERA ALGA IR DARBAS NUOLATINIS. ATSIŠAUKTI REIKIA LAIŠKU ARBA ASMENIŠKAI Į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ.

Korespondencijos

GRAND RAPIDS, MICH.

Moksleivių Seimas.

Kaip jau žinoma, moksleivių seimas įvyko 21, 22 ir 23 dd. rugpiučio, Grand Rapids, Mich. Kadangi tuo pačiu laiku seimavo kunigai, o iš dvasiškių daug yra S-mo nariais ir rėmėjais, tad delegatų skaičius nebuvo didelis. Susirinko išviso 21; iš tų daugiausia buvo chicagiškiai. Seimas prasidėjo šv. mišiomis. Vienas šv. mišias atlaikė [illegible] Sumo dvasiškas vadovas, kun. A. Petraitis, prie Dvasios Šventos, antras gi, gedulingas — vietinis klebonas kun. Gerviekas, asistuojant klierikams L. Brigmanui ir J. Lipkui už žuvusius karėje moksleivius. Po šv. mišių delegatai susirinko į puikiai išpuoštą Š. Š. Petro ir Povilo salę, kuria veltui pavelijo naudotis moksleiviams dr-gija - savininkė po tuo pačiu vardu. Seimo valdybon tapo išrinkta: Pranas M. Juras — vedėju, Anicetas Linkus — padėjėju, Vincas Stulpinas — I raštininku, Jonas Poška — II raštininku.

Seime išnešta daug puikiai skambančių rezoliucijų. Ilgiausiai kalbėtasi apie Lietuvių Kolegiją. Paaiškėjo, kad greičiausia ir lengviausia inkurti kolegiją gali tik Tėvai Marijonai. Pas juos ir pasišventimo ir dvasios pajėgų nestoka. Prie tam ir pinigus surinkti jiems bus lengviau, negu kam kitam. Tad ir nutarta kreiptis ir prašyti Tėvų Marijonų, kad jie paimtų tą sunkų ir prakilnų darbą ant savo pečių.

Nors oras rudeniop vėsesnis, tečiaus neapsieita be įsikarščiavimų, bet viskas užbaigta gražiai. Kitą metą seimas bus laikomas Detroit, Mich.

I centro valdybą išrinkta Pr. Juras — pirmininku, V. Stulpinas — pagelbininku, A. Martinkus — raštininku. Dvas. vadovu vienbalsiai paliktas kun. Aug. Petraitis, redaktorių — A. Linkus ir iždininku, per aklemaciją, paliktas Pr. Juškaitis.

Seimo vakarai.

Kur tik rengiamas seimas, ten pražysta pasišventimas, darbštumas. Ypač ten kur susirenkama pirmą kartą. Kas sugebėtų aprašyti Grand Rapids'o lietuvių kiltaširdystę ir svetingumą?! Per ištisus metus laukė moksleivių seimo. Sužinoję, jog moksleiviai rengiasi, jie stojo į darbą, kad pasitikt, pagerbti, pasveikinti. Ne tik [illegible] tiai apsiėmė moksleivius priimti, bet dar kvietė, kad po seimui pasiliktų pas juos.

Ant surengtų suvienytomis jaunimo spėkomis vakarų skubėjo visi. Kiekvienas inkėlęs koją į salę persitikrino, kad viskas surengta puikiau ir iškilmingiau, negu tikėtasi: salė išpuošta lietuviškomis ir amerikoniškomis vėliavomis. Su nekantrumu laukta pakilant uždangos. Svečiai delegatai norėjo sužinoti, kaip šauniai dainininkai - artistai atvaidins savo roles, gi vietiniai norėjo susipažinti su moksleiviais. Klierikas J. Lipkus, kuris daugiausia turėjo pasišvęsti seimo rengimui, perstatė kleboną kun. Gervieką, kuris trumpai, bet aiškiai apibudino moksleivių susirinkimo tikslą. Po tam prasidėjo nuo visų vietinių katalikiškų draugijų pasveikinimai. Kiekvienas atstovas išreiškė savo [illegible] mus, papasakojo apie atstovaujamą draugiją. Savo užduotis taip sumaniai atlikinėjo, jog savo kalbomis stebino delegatus. Po prakalbų tęsės dainos, monologai, vaizdeliai ir t.t. Programai buvo milžiniški. Bet viskas buvo taip gražiai sudaryta ir atlikta taip puikiai, jog žavėjo ausis.

Daugiausia prie lošimų, kaip girdėjau, pasidarbavo vytis p. V. Jusas ir prie išmokinimo dainų - dainelių, kurios kėlė moksleivių dvasią į padanges, vietinis vargoninkas p. V. Stasevičius. Kaikurinos dalykus, delei stokos laiko, turėjo net apleisti. Taipgi ačiū grandrapidiečiams už tokį didelį pasidarbavimą.

Iš delegatų kalbėjo kun. A. Petraitis, Al. Račkus, M. Zujus, Pr. Juras, J. Poška ir A. Martinkus. Ilgą laiką minės grandrapidiečiai moksleivių VI seimą, bet dar ilgiau atsimins delegatai. Kad tokio seimo dar ikišiol nėra buvę, visi pripažįsta.

Užsibaigus seimui, didžiausieji lietuviai biznieriai p. p. Barštiai uždarė krautuvę ir paėmę moksleivius, supažindino su miestu ir apielinkėmis.

P. Svajotojas

WILKES BARRE, PA.

Iš L. Vyčių 15 kp. veikimo

Vietinė kuopa turėjo krutamus paveikslus Plains Pa., Mačiulionio ir Čėrnausko teatre. Publikos prisirinko diktokas burys. Manoma, kad liko pelno ir kuopai.

Ateinančiu laiku kuopa žada pastatyti keletą veikalų scenoje.

Sugrįžo.

P-as P. Kamarauskas, žinomas choro narys, šiomis dienomis sugrįžo atgal ir jau vėl gieda chore. Ponas Kamarauskas buvo įsirašęs į Suv. Valstijų kariuomenę, bet delei kaikurių priežasčių tapo paliuosuotas. Linksma mums išgirsti jo puikų giedojimą solo bažnyčioje.

Rengs Ferus.

Vietinė parapija rengia ferus, kurie bus lapkričio mėnesyje. Vyčiai irgi žada prisidėti prie to darbo. Keletas papuolė į rengimo komisiją. Manoma turėti gerą pasisekimą.

Turėjo išvažiavimą.

Vietinis šv. Trejybės parapijos choras turėjo savo išvažiavimą ant tyro oro 2 d. rugsėjo. Išvažiavimas surengtas rupesniu kun. Paukščio ir kun. Šupšinsko.

Kaikurie choro nariai vasaros laiku mažai lankėsi ant repeticijų, bet dabar, rudeniui ateinant, choras žada žymiau pradėti veikti. Choras repeticijas laikys panedėliais ir ketvergais. Nariai turėtų nepamiršti atsilankyti.

Aš.

HOMESTEAD, PA.

L. Vyčiai sujudo.

Sekmadienyj, rugpiučio 26 d., po sumai bažnytinėj salėj Vyčių 11-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą. Delegatai iš Vyčių 5-ojo kongreso išdavė raportus. 11-tos

Šiais laikais darbininką streikuoti nieks taip negundo, kaip vokiškoji dvasia.

kuopos Vyčiai buvo pilnai patenkinti nutarimu "Vyčio" spaustuvę Pittsburgh'e įsteigti. Patenkinti buvo ir kitais nutarimais.

Neužganėdinti iš nutarimo del Vyčių VI kongreso vietos. 11-ta kuopa pageidavo čia kongresą turėti, o nutarė kur kitur.

Buvo kalbėta apie kuopos reikalus. Kalbėta ir apie Federacijos Kongresą. Jeigu kitos draugijos siųs delegatus, tai ir Vyčiai prisidės prie to.

Pagaliaus T. Fondo raštininkas kvietė, kad Vyčiai paskirtų iš kasos mėnesinę duoklę T. Fondui. Vienbalsiai priimta. Kaslink vakarinės mokyklos, nutarta steigti vakarinius kursus drauge su sanjungietėmis. Nutarė surengti pasilinksminimo vakarą parapijos naudai. Laiką paskyrė gruodžio 26 d., antrą Kalėdų dieną.

"Vyčio" spaustuvės reikale

Vyčiai buvo pilnai patenkinti nutarimu steigti "Vyčio" spaustuvę Pittsburghe. Ištikrųjų taip ir yra. Štai faktai. Išklausius delegatų raportų, šie asmens sumokėjo "Vyčio" spaustuvei paskolą:

A. Tumasonis	$10.00
J. Ramanauskas	10.00
J. Aliulis	10.00
A. Mikučiutė	10.00
J. Krivoniutė	10.00
Viso sumokėta	$50.00

Pasižadėjo ant ateinančio susirinkimo:

J. Lieponis	$100.00
E. Kundrotas	100.00
P. Miliauskas	20.00
A. Barzilauskas	20.00
P. Visockiutė	10.00
E. Blaževičiutė	10.00
V. Kašelioniutė	10.00
M. Milašaitė	10.00
V. Vabaliuniutė	10.00
O. Pikučiutė	10.00
A. Skimas	10.00
V. Kraužlys	10.00
M. Švetkauskas	10.00
P. Brazinskas	10.00
Labu	$340.00
Sumokėta	50.00
Viso	$390.00

Seniaus buvo pasiųsta apie du šimtu. Jeigu visos kuopos su geru noru, su energija šį darbą varys, tatai Penktojo Kongreso nutarimai neliks tik nutarimais, bet bus inkunyti gyveniman. Tada pasirodysim, kad esam L. Vyčiai ir duotojo žodžio laikomės. O mus priešams išbirės svajonės iš tuščių makaulių, kurie [illegible] laiku daug susinervavę, bet Vyčius pakrikdžius.

Mylintis Vyčius.

CHICAGO, ILL.

(Bridgeportas)

26 rugpiučio d. Šv. Jurgio parapija [illegible] 25 metų sukaktuvių jubilėjinį išvažiavimą į National Grove, Riverside, Ill. Oras tą dieną buvo kopuikiausias, todėl ir žmonių prisirinko beveik pilnas 7 akerių daržas. Kaikurie mena, buk buvo virš 3 tukstančių. Kadangi čia yra uginta pardavinėti nedėlios dienomis visokie svaigalai, tai tarp lietuvių, atsilankiusių parke buvo kogražiausia tvarka. Žaismių buvo visokių gana. Kur tik pasisuksi, ten tave vilioja visokie ratai, lazdžiukės, "bolės", šaltakošė, saldumynai ir gėrimai. Viskas ėjo kopuikiausioj tvarkoj ir santarvėj. Vienas atsitikimas, kuris lyg sumaišė to pikniko skonį, tai pasirodymas girto vokiečio, kuris pradėjo grasinti, kad visus lietuvius išžudysiąs. Išpradžių lietuviai mėgino jį gražumu apmalšyti, bet kada tas negelbėjo, išmetė jį iš daržo. Tasai trukšmelis tęsėsi apie pusę valandos. Po to vėl žaidė visi ir linksminosi iki sutemai.

Kaip girdėti, tai parapija uždirbus virš 500 dol. tą dieną.

Reporteris.

DU BOIS, PA.

Rugpiučio 26-tą dieną vietinėje šv. Juozapo bažnyčioje buvo vaikučių pirmoji Komunija. Išviso buvo 79 vaikučiai — 40 berniukų ir 39 mergaitės — kurie pirmu syk savo gyvenime priėmė į savo nekaltas širdeles Nekaltą Avinėlį Dievo — Viešpatį Jezų. Tai linksmiausia ir laimingiausia diena jųjų gyvenime.

Bažnyčia, ant tos taip didei iškilmingos vaikelių dienos, buvo nepaprastai gražiai išpuošta gyvomis gėlėmis. Ant altorių degė - žibėjo vaikučių dekoruotos žvakės. Viskas išrodė tikrai puikiai ir traukte traukė kiekvieno širdį artyn prie Dievo, Kuris viską sutvėrė ir davė žmogui viskuom džiaugtis. Klebonas — d[illegible]kas tųjų laimingųjų vaikelių tėvas — pasakė pritaikintą tai iškilmei pamokslą. Baltai pasirėdę bernaičiai, taippat baltai pasipuošusios mergaitės su vėliavais ir rutų vainikėliais išrodė labai maloniai prie Dievo Stalo.

Labai malonu buvo taipgi matyti, kaip daugelis tų vaikelių tėvų, paklausę klebono patarimo, dalyvavo toje iškilmėje, eidami išpažinties ir priimdami Šv. Sakramentą. Tai pagirtinas tėvų pavyzdis vaikams.

Po šventų Mišių ir Palaiminimo su Šv. Sakramentu, visi vaikučiai susirinko į pobažnytinę šv. Juozapo salę, kur jie tapo gražiai priimti su muzika ir L. Vyčių choro dainomis. Po tam sekė klebono parupintas vaikučiams užkandis.

Išėjus iš salės, tapo nutraukta visos kliasos fotografija. Po to visi sugrįžo bažnyčią, kur visi įsirašė į Panelės Šv. škaplierius ir ražančių.

Laimingi vaikeliai, be abejonės, turės atmintyje šią laimingiausią savo gyvenimo dieną visados.

Viską Matęs Duboisietis

BENTLEYVILLE, PA.

Šiuo momentu ir mus pasiekė balsas iš anapus vandenyno, pagelbos šaukiantis. Ta š[illegible] vėjai teisgirdome, nes mat vis tojo "susipratimo" stoka, nė kam pasidarbuoti nebuvo.

Nors čia 1916 m. per p. A. Sutkaus prakalbas buvo suorganizuotas Tautos Fondo skyrius, bet ačiū pačios valdybos apsileidimui, skyrius vėjais nuėjo. Taip dalykai stovėjo iki 21 birželio dienai, iki neatvyko iš Pittsburgho S. L. R. K. A. ir T. F. seimų p. K. Pakštas, kun. J. Misiaus ir J. Kižio kviečiamas. P-as K. Pakštas sakė prakalbą, perorganizavo T. F. skyrių.

Dabar skyrius gražiai darbuojasi ir ketina vėl prakalbas surengti, kaip p. K. Pakštas į šias apielinkes atvažiuos.

J. Ulickas.

MONTREAL, CANADA.

S. L. R. K. A. 152 kuopa laikė nepaprastą susirinkimą 12 rugpiučio dieną, š. m. Narių pribuvo net 4, o pašaliečių nė vieno. Susirinkimas buvo garsintas bažnyčioje iš sakyklos dar 2 savaiti prieš. Neatsilankymo ant susirinkimo priežastį sunku įspėti. Gal ateityje išsiaiškins. Buvo manoma šiame susirinkime rinkti naują valdybą, nes dabartinės valdybos ateinanti mėnesį artinasi 3 metų sukaktuvės jų tarnavimo kuopai. Užtad ir buvo sumanyta rinkti naujus kandidatus į valdybą. Bet ką čia iš 4 asmenų išrinksi? Pirmininkas prisipažino nenuvargusia tarnaudamas kuopai per trejus metus ir apsiėmė ant toliaus tarnauti; tad ir buvo vienbalsiai užtvirtintas. O raštininkas, tas pats drauge ir iždininkas, prisipažino pavargusiu ir tapo pamainytas. Jo vietą užėmė Jonas Valančiauskas, kurs buvo vienbalsiai užtvirtintas. Užtad linkime geros kloties naujam raštininkui, kartu ir iždininkui, Jonui Valančiauskui. Ir patariu kreipties visokiuose reikaluose šiuo adresu: Sus. L. R. K. A. 152 kuopa, Jonas Valančiauskas, raštin., 180 Joques St., Montreal, Canada.

J. Norkeliunas,
senasis rašt.

Pranešimai.

PRANEŠIMAS.
Susiv. L. R. K. A. Bostono Apskričio Kuopoms.

Apskričio suvažiavimas neįvyks 2-rą dieną rugsėjo. Gerbiamos kuopos nesiųskite tą dieną atstovų, nes apskričio suvažiavimas įvyks 23 dieną rugsėjo, 1917 m., nedėlioj, 1 valandą po pietų, lietuvių šv. Kazimiero parapijos salėj, 20 Waverley St., Worcester, Mass.

Gerbiamos kuopos malonėkite kodaugiausia atsiųsti atstovų į 23 rugsėjo dienos suvažiavimą.

Apskričio Valdyba:
Pirm. **V. J. Kudirka.**
Rašt. **A. Vaisiauskas.**

I LIET. ATSTAT. B-VĖS NARIUS.

Gerbiamieji Tamstos:—

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Valdyba, pasitarus su Lietuvos Žemės Banko organizatorium, gerb. kun. J. Žilinsku, nusprendė leist periodinį leidinį (kas mėnuo), 16 puslapių, pašvęstą gvildenimui pramonės, amatų, pirklybos ir įvairių klausimų, surištų su Lietuvos Atstatymo darbais. Leidinys pavadintas bus, tur but, **"Lietuvos Atstatymas"**. Pavyzdinis numeris išeis rugsėjo mėnesio pabaigoje arba spalių mėnesio pradžioje.

Šiuo prašome Tamstos, kaipo L. A. B-vės nario, paremti šį musų užmanymą ir koveikiausia pranešti mums šituos dalykus:

1. - Adresus žinomų Tamistai lietuvių biznierių, amatninkų, tokių žmonių, kurie interesuojasi Lietuvos Atstatymu ir mano po karės keliauti į Lietuvą.

2. - Parinkti užsakymų musų sumanytam laikraščiui. Pirmą jo numerį siųsim už dyką, kaipo pavyzdinį numerį.

3. - Pakalbinti prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės naujų narių.

4. - Įsteigti savo mieste Lietuvos Atstatymo Bendrovės kuopą.

Laukdami iš Tamstos malonaus atsakymo, pasiliekame,

Su augšta pagarba,
Lietuvos Atstatymo Ben-vė.

FEDERACIJOS KONGRESAS.

Federacijos Kongresas bus laikomas rugsėjo 25, 26 ir 27 dd. Philadelphijoj, šv. Kazimiero parap. bažnytinėje salėje, 326-8 Wharton St.

Atvažiavusieji į Pennsylvania Broad St. stotį, turite paeiti į šiaurę iki Arch St., ten paimti karą No. 9. Tas atveš ant 4-th ir Wharton Sts.

Kurie atvažiuos į Reading stotį, taipgi į šiaurę turi paeiti ir ten ant Arch St. paimti tą patį karą, kuris atveš ant 4-th ir Wharton St. (arti minėtos bažnyčios).

Kurie atvažiuos ant Baltimore ir Ohio stoties, turi prie stoties ant Chestnut St. paimti karą, kokį nebuk, kuris tik eina į rytus. Užmokant 8c., reikia paimti "exchange" ir važiuoti iki 4-th St. Ten išlipti ir paimti karą No. 9. Tas atveš ant 4-th ir Wharton Sts.

Apsigyvenimui Hoteliai:

Vending Hotel, Filbert ir 13-th Sts., Hanover Hotel, 12-th ir Arch Sts.; Bingham Hotel, 11-th ir Market Sts.; Keystone Hotel, 1524 Market St.

Nuo hotelių netoli eina karas No. 9, kuriuomi bus patogiausia į kongreso salę važiuoti.

TVARKA.

25 rugsėjo d., 9 val. ryto, bus iškilmingos šv. Mi-

Federacijos Kongresas.

Septintasis Federacijos Kongresas šiais mtais bus laikomas rugsėjo 25, 26 ir 27 dd., Philadelphia, Pa.

Kadangi Federacijai yra paskirta gan plati darbo dirva, tai yra rupintis lietuvių reikalais aplamai, o Amerikos ypatingai; ir kadangi dar labai žymi tos dirvos dalis teberiogso dirvonais,

Todelgi yra nuoširdžiai kviečiamos visos musų garbingos organizacijos, draugijos ir parapijos skaitlingai atsiųsti į busimąjį Kongresą savo parinktesniuosius atstovus, inteikdami jiems savo naudingus nutarimus.

Nereikia čia beveik ir minėti, kad musų tautos veikėjai ir inteligentai pasiskubins į Kongresą, idant sustiprinti silpnesniųjų dvasią ir veikimą savo referatais ir šiaip naudingais ir protingais patarimais.

KUN. J. AMBOTAS,
Federacijos Pirmininkas.

P. S. Į kongresą galės siųsti delegatus: a) parapijos po 3 delegatus (su žinia kun. klebono), b) visos gi draugijos ir centralinių organizacijų kuopos — po 1. Jei tos draugijos ar kuopos turi daugiau, kaip 100 narių, tuomet gali siųsti nuo kiekvieno šimto narių po 1 atstovą. Centralinių organizacijų valdybos gali ir-gi siųsti į kongresą savo reprezentantus — nedaugiau, kaip po 3.

K. J. A.

šio. Paskiau prasidės posėdžiai. Vakare teatras. L. D. S. 13 kuopa stato du veikalu: "Valsčiaus Sudas" ir "Daina Be Galo".

Rugsėjo 26 d. vakarą P. Blaivininkų 44 kuopa suruoš vakarienę. Bus kalbų, monologų, eilių ir dainų.

J. Grigaitis.

L. VYČIŲ PENNSYLVANIJOS APSKRIČIO 4-TAS SUSIVAŽIAVIMAS.

Rugsėjo (Sept.) 9, 1917, Šv. Pan. Aušros Vartų parap. salėje, Wanamie, Pa., 2:30 val. po pietų.

Kelrodis: Sėsk ant Nanticoke gatvekario ir važiuok iki Nanticoke; išlipk ir trauk prieš kalną į parką, kur sėskis ant Glen Lyon gatvekario ir išlipk ant Wanamie Depot, eik keliu po kairei iki bažnyčiai.

Pastaba: Gerbiami delegatai teiksis iškalno keliauti, nes gale kelio negalima gatvekario greitai gauti.

Reikia pributi lygiai 2:30 po pietų.

Delegatai: Kiekviena kuopa gali siųsti po vieną delegatą nuo dešimties (10) narių. Taipgi kuopos valdyba turi parupinti mandatą.

Be mandato nebus galima dalyvauti.

Susirinkime bus daug darbo. Reiks apsvarstyti naujus sumanymus ir t. t.

Su gilia pagarba,

Penn'a L. Vyčių Apskritis.
Tamas Šeimis, Pirm.
Jonas M. Dumčius, Rašt.

Mokykimes.

Tiek mes turime įvairių visuomeniškų tautiškų reikalų, tiek mes turime pradėtų gyveniman vykinti prakilnių ir reikalingų sumanymų, kad jų, rodos, net nė neaprepiama. Iš jų vieni svarbus, kiti dar svarbesni, vieni geri, kiti dar geresni, vieni reikalingi, kiti dar reikalingesni..:

Šiais metais iš jų pasirinkdami vykinkime gyveniman bent tuos, kurie mums bus prieinamesni.

Tarpe daugelio prieinamesniųjų dalykų, vienas dalykas yra už kitus visus reikalingiausis ir geriausis, o tuomi dalyku yra mokslas.

Visokio mokslo mums reikia, visokis mokslas yra naudingas ir jokio mokslo galo nėra — niekuomet mokslo niekam perdaug nebuvo.

Priežodis sako: mokslo ant pečių nešiotis nereikia. Reiškia, mokslas nėra sunkenybė. O kiek tai buna tokių atsitikimų žmogaus gyvenime, kuomet, šiokį ar tokį mokslą gatavas butumei iš žemės ištraukti, kad tiktai juomi pasinaudoti!

Dabar ateina ruduo ir žiema. Tuomet yra patogiausis laikas mokinimosi. Nepraleiskite nė vienos dienos už dyką: mokykimes visi kaip vienas.

Kurie galėsite, lankykite anglų vakarines mokyklas, kad išmoktumėte taip labai reikalingą šioje šalyje gyvenantiems vietinę anglų kalbą.

Kurie turite kur pašonėj amatų mokyklą, pasistengkite į ją įsiskverbti ir pasinaudoti proga, išsitobulinti savo amate, arba kad ir naujo amato išsimokinti. To mokslo ant pečių nešiotis nereikės, o kiek daug palaimos ir gerbuvio jums ir jusų šeimynoms jisai gali atnešti. O ir visi Lietuvai galėsite nau dą tuomi padaryti — mokyti amatninkai Lietuvoje po karės bus labai gerbiami ir branginami. Taip pat ir šioje šalyje mokytas amatninkas visuomet yra pageidaujamas ir uždirba gerus pinigus.

Musų seselėms lietuvaitėms patarčiau lošimus, dainavimus ir žaislus turėti antroje savo programo vietoje, o į pirmąją vietą pasistatyti išsimokinimą bent kokio amato ir šeimininkavimo su geru valgio gaminimu ir kitais dalykais ineinančiais į šeimyninkės užsiėmimo ir pareigų rybas.

Labai geras, gražus ir naudingas dalykas yra dainos ir žaislai, lošimai, bet amatas yra dar geresnis, o gerai šeimyninkaut — dalykas yra visugeriausis. Jo reikia mokėti ir dar ne bilekaip, bet gerai.

Musų seselės yra pamatas musų tautos visais atžvilgiais, ir nors jos butų geriausiomis dainininkėmis ir sportais, bet jei šeimyninkauti tinkamai nemokės, ištekėjusios už vyro pasijus kaip paukšteliai su apkirptais sparneliais. Norės buti geromis šeimyninkėmis, bet negalės, o negalės todel, kad nesimokino budamos merginomis.

Laimingas vyras, kursai apsivesdamas gauna gerą šeimyninkę. Tenai dažniausia meilė ir laimė gyvuoja per visą jų amželį, ir gerbuvys mets į metą auga. Tokioje šeimynoje ir pragyvenimo brangumas lengviau pakeliamas yra.

Vienas trečdalis nelaimingų porų vedusiųjų tarpe yra iš priežastie moterų nemokėjimo tų dalykų, kuriuos turėtų mokėti gera šeimyninkė.

Vienu iš svarbiausių geros šeimyninkės mokslų yra valgio gaminimas. Delto žiemos laiku visos mergaitės lietuvaitės pasistengkite savo koloinijose įsisteigti valgio gaminimo kursus ir juosius uoliai lankykite. Tas mokslas bus jums brangesnis už auksą ir tuomi mokslu ir udositės irgi sirties ir padarysite laimingomis visu pirmiausia pačios save, o toliaus, jeigu ištekėsite, tai bus laimingi jusų vyrai ir jusų visa šeimyna ir jumis girs visoje apielinkėje, kaipo pagirtinas moteris. Nė daktaras, nė aptiekorius, nė graborius jusų šeimynoje biznio neturės, nes kur švari stuba, sveikas valgis, tenai sveika ir linksma šeimyna ir visi laimingi.

Norite visos buti laimingomis, norite savo busimuosius vyrus padaryti laimingais, norite, kad iš jusų visi gerėtųsi, norite savo busimą šeimynėlę turėti sveiką ir laimingą, tai visupirmiausia išsimokykite kaip švariai užlaikyti namelius, indus ir kiekvieną dalykėlį. O toliaus, kaip ir iško pagaminti pigiai ir skanų maistingą — sotų, sveiką valgį, kaip valgomuosius daiktus užkonservuoti, kaip juos priruošti, kad jie ilgesnį laiką negestų. Del to pasistengkite įsisteigti minėtus kursus ir juos uoliai lankyti. Vienu žodžiu, visi kibkime į mokslą, kur kas prie kokio prieiti galime, kur kam kokia proga pasitaiko. Nė vieno mokslo neniekinkime, nepašiepkime tų, kurie bent ko mokinasi.

Tie, kurie nieko nesimokina, yra verti papeikimo ir gėdos.

Jeigu kurioje kolionijoje vienos organizacijos nariai ar narės nevaliotų įsisteigti savo kokių kursų, tai tegul susideda bendrai keletas organizacijų ir įsteigia. Juk visų lietuvių kat. organizacijų yra idealas ir tikslas pagerinti savo narių ir visų lietuvių gerbuvį, o prie to visupirmiausia reikalingas yra — mokslas.

Mokykimes visi ir visi džiaugsimes, kaip išmoksim ir busime Lietuvos visuomenei naudingi ir sau geri. Mokyties niekuomet nėra pervėlu.

F. V.

Niekas taip nesidžiaugia, kaip šeimyninkė, del 5 centų kepalo "sugrįžimo".

ĮSPUDŽIAI.

Visko gyvenime pamatai.. Ir linksmių ir liudnų valandėlių. Palaikytum linksmąsias, ištemptum jas, o brauktum liudnąsias šalin, trumpintum. Dėja, laimingosios šuoliu prabėga, liudnosios vėžio žingsniu slenka. Prabėgo — atminimais gyveni.

Kaip kam, bet man maloniosios L. D. S. ir L. P. B. seimų dienos Newarke pertrumpos pasirodė. Bet tų seimų įspudžiai ilgai atmintyje bus.

Lyg tyčia, toji seimuosna kelionė taip nuobodi! Bet gi šimteriopai atsimokėjo laimingomis seimų dienomis. Pralinksmėji, atgaivini sielą susivažiavusiųjų burelyje. Iš visur jie suvažiavo: iš skirtingų miestų, valstijų, iš rytų ir vakarų. Bet visi, kaip viena šeimyna, visi vienos minties vedami — organizacijų, lietuvių labo tedaboja. Nors pirmą syk su svetimais susitinki, bet jie ne svetimais atrodo, tartum senus prietelius sutikai. Čia vėl vakarai, svetingumas.

Pergreit tos seimų dienos bėga. Štai ir atsisveikinimai: "Sudiev!" "Laimingos kelionės!" Neramu. Kažko gaila. Ar nutrukusių malonių valandų, ar svetingo Newarko, ar tai gražų burelį apleisti, o gal nenoras į kasdieninio gyvenimo bėgį grįžti.

Praėjo seimai, bet jų atminimai, įspudžiai ilgai dar paliks.

B. O. M — tė.

PRAŠOME ATSILYGINTI.

Federacijos 7-tas Kongresas ir kartu Tautos Iždo Tarybos posėdis — jau čia pat (Philadelphijoj, 25, 26 ir 27 rugsėjo, 1917 m.). Taigi prašome visų organizacijų, kaip centralinių, taip ir vietinių, kurios dar neatsiuntė savo mokesnių, kad nebeatidėliodamos atsiųstų. Centralinės organizacijos moka į Federaciją po 1c. nuo nario į metus, gi į Tautos Iždą — po 5 centus. Parapijos aukoja pagal išgalės. Gerbiamųjų kunigų klebonų, kurių parapijos priguli prie Federacijos, prašytume ir už šiuos metus savo auką netrukus prisiųsti; kurių gi nepriguli — prašytume prirašyti.

Tautos Iždo raštininkas gerb. J. B. Šaliunas, paimtas Suv. Valstijų kariuomenėn ir todel priverstas yra pasitraukti iš Tautos Iždo raštininko vietos. Todel dabar pinigų siuntimo tvarka bus tokia: Fedracijai čekį reikia rašyti vardu kun. M. Pankausko, Tautos Iždui čekį rašyti vardu p. B. Vaišnoro. Ir vieną ir kitą čekį reikia siųsti Federacijos sekretoriui J.E. Karosui, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kun. F. Kemėšis,
Tautos Iždo pirmininkas.

PARAGINIMAS ORGANIZATORIAMS Susiv. L. R. K. A. New York ir New Jersey Apskričio.

Gerbiamieji:—

Jau vasaros karščiai baigias., bet kol dar neužsibaigę, besiviešint po visokius išvažiavimus, pasinaudokite proga ir apsižiurėkite vietas veikimui vasarai pasibaigus.

Bo abejonės, kaip tik oras atvės, sušauksime vėl mus apskričių suvažiavimą ir turėsime jau tikrai pradėti veikti. Ligšiolai musų raportai, taip sakant, be vertės buvo. Taigi, gerbiamieji mus apskričio Organizatoriai, pasistengkite, kad busimame suvažiavime, kurs gal neužilgo įvyks So. Brooklyne, Tamstų raportai pasirodytų netuščiais pasakymais, kaip iki šiol kad buvo, bet kad jau butų aišku, kad esate šį tą veikę kuopų organizavime.

Butų neprošalį, kad mes visi butumem gyvais nariais Susiv. L. R. K. A. ir kad pašvęstume bent dalelę savo atliekamo laiko paaiškinimui savo pažįstamiems lietuviams katalikams naudą prigulėjimo prie katalikiškų organizacijų, vietoje prigulėjus kur prie insurance'ų bei laisvamanių draugijų.

S. Pranis,
N. Y. ir N. J. Apskr. pirm.

ŠIS — TAS.

"Tarka" Šimkaus išleistuvėms laisvamaniškų eilių žiupsnį pagamino ir jomis savo skiltis padabino. Kad eilės poetiškiau skambėtų ir didesnį įspudį ant skaitytojų darytų, eilių pabaigoj parašė:

"Šimkus "krajun" išvažiavo
Jiems (kunigams) paro dęs.. špygą.

Gi to, kas parašyta, užtvirtinimui, eilių apačioje at spaudė Šimkaus "diplomuotą" špygą. Bet čia šposas išėjo.

Šimkus pajury "good times" turi ir "krajun" važiuoti nė nemano. Negana to patiems laisvamaniams už surengtas gražias išleistuves ir inteiktą "laimingai kelionei čekutį", taipgi ir "Tarkai" už išleistuvėms eilių parašymą, ta pati Šimkaus diplomuota špyga teko...

* * *

Juokingas tas Centralinis Komitetas ir jo vedėjai!

Kada Brooklyno lietuviai nutarė be jo malonės bazarą surengti ir surinktus pinigus Lietuvon išsiųsti, C. Kom. atstovas tuos pinigus jiems nors pauostyt duoti ir į savo knygas įsirašyti leisti prašė...

PAIEŠKOJIMAS.

Pieškau Jono Baturo, sadėdės, ir Veronikos Šukiutės iš Šeduvos miestelio. Prašau atsišaukti adresu:

Agota Baturiutė,
(po vyru Simanauskienė)
1281 Tank Ave.,
Kenosha Wis.

Tel. Stagg 1723.

Del geros Jusų, Jus vaiko arba šeimynos Fotografijos eikite pas savo tautietį

VAINEIKĮ IR NARVYDĄ

Fotografuojame dienomis ir naktimis be skirtumo oro. Taipgi duodame dovanas del jaunavedžių.

Insitėmykite musų adresą:

VAINEIKIS IR NARVYDAS

499 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Su naujais 1917 metais eina toliau reguleriai literaturos, mokslo, visuomenės ir politikos mėnesinis laikraštis papiginta kaina, tiktai už $2.00 metams,

"PAŽANGA"

"PAŽANGA" yra mėnraštis ir skiriamā prasilavinusiems lietuviams ir apsiskaičiusiems darbininkams.
"PAŽANGA" sutraukė prie savęs gabiausius Amerikos ir Europos lietuvių rašytojus, pripildoma todel originaliais raštais.
"PAŽANGOJ" gvildenama aktualiai liet. tautos klausimai.
"PAŽANGOJ" rasi dailiosios literaturos, nes jai bendradarbiauja talentingi Amerikos ir Europos literatai.
"PAŽANGA" pažymi įvairius pažangos apsireiškimus.
"PAŽANGA" nušviečia ir gvildena gyvenimo klausimus tautiškai - krikščioniškoje dvasioje.
"PAŽANGOJ" pertai plati dirva jauniems literatams ir mokslo vyrams parodyti savo gabumus ir juos lavinti.
Metinė prenumerata $2.00; pusmečiui $1.25; pav. num. 20c.
Visuose Redakcijos ir Administracijos reikaluose kreipkites šiuo adresu:

"PAŽANGA"
614 W. Mahanoy Ave., Mahanoy City, Pa.

Reikalingi agentai. Nuleidžiama 25 nuošimtis.

Lietuvos Zemės Bankas

Lietuviai neįstengs greit atsistatydnti, jei negaus kurnors paskolos. Dieve gelbėk lietuvius ateityj nuo skolų žydams irkitiems svetimtaučiams!

Kad duoti Lietuvos ūkininkams žmonišką paskolą, mes, lietviai, tveriame Lietuvos Žemės Banką.

Amerikos lietuviai už 100,000 dolerių šėrų jau paėmė; reikia, kad paimtų dą už 900.000 Reikia, kad Amerikoj mes sudėtume banko pradžiai nors 1.000.000 dolerių.

Amerikos lietuviai: kurie norite atnešti tėvynei naudą, o sau turėti gerą pelną, rašykitės į Lietuvos Žemės Banką! Nėr pasaulyje pelningesnių ir saugesnių įvestinimų, kaip įvestinima žemės bankų šėruose: apart to, ką bankas už šėrus moka dividendus arba procentus, da, paprastai, šėrai mets į metą kįla.

Amerikos lietuviams juo patogiau yra rašytis prie minėtojo banko, nes Europos pinigai yra pigūs. Vienas 50 dolerių vertės šėras, sulyg dabartinio kurso, daro apie 172 rubliu 50 kap. Po tiek moka Europos lietuviai už vieną šėrą. Puikiausia proga. Kurie norite pelningai išmainyti dolerius į rublius, rašykitės prie mūsų banko.

Vienas šėras kaštuoja 50 dol. (apie 172 rub. 50 kap.) ,du šėrai 100 dol. (apie 345 rub.) ,ir tt. Pinigus galite išmokėti į šešis mėnesius. Kas nori gali greičiau įmokėti. Gavę pinigus, tuoj mainysime į rublius ir kiekvienam skaitysime sulyg kurso. Kas pavėluos, o rublis bus pakilęs, tas turės primokėti, kad vertę 172 rub. 50 kap. (150 r.— pamatinė šėro kaina ir 15 nuoš., t. y. 22 r. 50 k. — į perviršį — surplus'ą; tai-gi išviso 172 r. 50 kap.)

Iki banks nepradės veikti, pinigai bus sudėti Guaranty Trust Cs. New York City trijų vardais: kun. J. Žilinskis, kun. T. Žilinskis ir M. W. Bush.

Laiškus, čekius arba money orderius siųskite adresu:

Rev. J. Zilinskas
c/o **REV. THOMAS ŽILINSKAS**
50 W. SIXTH ST., SO. BOSTON, MASS.

Redakcijos Pastabos.

POPIEŽIUS IR MUSŲ LAISVAMANIAI.

Ypatingi musų laisvamaniai: nuo Katalikų Bažnyčios bėga, jos valdžią ir tvarką prie kiekvienos progos peikia, smerkia, bet vėlgi tiek pretenzijų prie jos turi, kiek "pabėgėliams" neprivalėtų.

Prie Katalikų Bažnyčios pretenzijų parodyti progą suteikė šv. Tėvo kariaujančioms valstijoms taikos pasiulijimas. Amerikos lietuvių laisvamanių organai, kaip susitarę, paleido prieš šv. Tėvą agitaciją jau vien delto, kad jis savame rašte į kariaujančių šalių viršininkus Lietuvos vardo nesuminėjo. Jei musų neraliuoti laisvamanių "diplomatai" kiek plačiau but pasidairę, ir šv. Tėvo raštą but pastudijavę, jie but galėję surasti, kad šv. Tėvo rašte nesuminėta netik lietuviai, bet ir visa tautų eilė. Šv. Tėvas juk negali taikos išlygų diktuoti ir tuo prieš save visas valstijas sukelti. Jei kokios tautos buvo suminėta, tai tik tos link kurių kariaujančių valstijų nuomonės nusistovėjusios yra. Prie visų kitų nesuminėtų tautų šv. Tėvas patarė "atsižvelgt į kiekvienos tautos geismus ir į visatinės gerovės reikalą visoje žmonių gimineje". Ar gali laisvamaniai tikrinti, kad šį sakinį dėdamas šv. Tėvas omenyje Lietuvos neturėjo? Kuomet prezidentas Wilsonas savo paskelbimuose taip pat Lietuvos niekur nesuminėjo, musiškiai laisvamaniai nieko nesakė. Kuomet ir kitų kariaujančių šalių vadai Lietuvos savo kalbose, diplomatiškuose raštuose niekur nesumini — musų laisvamaniai tyli. Bet tegu tik kalba apie šv. Tėvą užeina, jie tuojaus su savo nepamatuotomis pretenzijomis išlenda. Dengdamies neva dideliu patrijotiškumu, jie ant lietuvių patrijotišku jausmų čirena, vien tuo tikslu, kad lietuvius prieš popiežių sukėlus, nuo Katalikų Bažnyčios atitolinus.

Eikime prie laisvamanių laikraščių. Taip "Vienybės Lietuvninkų" visą kalbą charakterizuoja ši ištrauka:

> Popiežius yra katalikiškos Bažnyčios galva. Jo lupomis kalba katalikiškoji Bažnyčia. Taigi katalikiškajai Bažnyčiai nerupi lietuviai. Katalikiškoji Bažnyčia gerian bevelytų kad katalikiškoji Lietuva taptų verge protestoniškosios Vokietijos ar pravoslaviškos Rusijos, negu butų laisva. Kad taip yra, tai jau ir praščiokėlis gali suprasti.

"V. L." reiktų ačiu tarti, kad ji nors sykį Lietuvą katalikiška šalimi pripažino. Juk nesenas dar tas laikas, kuomet įsikarščiavęs "Vienybės Lietuvninkų" matematikas prirodinėjo, kad lietuvių katalikų, bent Amerikoje, tesiranda vos šeštadalis! Iš paduotų-gi "Vienybės Lietuvninkų" žodžių kiekvienas "praščiokėlis" gali numanyti, kad "V. L." bando Katalikų Bažnyčios vardu kalbėti ir taip kalbėdama Katalikų Bažnyčiai savo kreivą minti ir velijimą primėta, kad "katalikiškoji Lietuva taptų verge protestoniškosios Vokietijos ar pravoslaviškos Rusijos". Reikia "V. L." priminti tą kardinališką punktą, kad Katalikų Bažnyčia į tautų politiką niekur nesikiša: ji palieka tautoms teisę apsispręsti ir tautos politiką vesti. Bažnyčia neturi praktikos tautoms diktuoti, kaip jos tvarkytis turi. O "Vien. Lietuvninkų" kaip tyčia tai primesti nori. Šv. Tėvas savo rašte ganėtinai išaiškino, kodel taiką siulė — dėl karės gimdomo skurdo, vargo, del nesvietišku žudynių, liejimo kraujo, del viso to blogo, ką su savimi karė neša.

Tenesumaišo "V. L." atskirų tautų katalikų veikimo su Katalikų Bažnyčia. Kaip lietuvių, taip ir kitų tautų katalikai veikia tautos politikoje, organizuojasi, kad savo, kaipo katalikų, teises apginti. Katalikus skriausti musų laisvamaniai juk begalo mėgsta, pavyzdžiui pačinus kad ir pastarąjį Rusijos Lietuvių Seimą.

"Tėvynė" tą patį, kaip "Vien. Lietuvninkų", gieda.

Bet užvis smarkiausia pasirodė Bostoniškė "Ateitis". Ji labiausia užpuldinėja už "petragrašius" (kurių, reik pažymėti, "Ateitis" ir jos štabas nemoka) ir lietuviams katalikams "pataria" nuo Katalikų Bažnyčios atsimesti, dvasiškos vyriausybės paliauti klausius. Ji lyg tiek įsismagino, kad šv. Tėvą "galgonu" iškoliojo. Visa tai ji daranti visai neslepiamu tikslu: lietuvius nuo Katalikų Bažnyčios atitraukti ir į laisvamanišką krepšį susišluoti. Pastebėtinas dalykas: laisvamaniai nuo daugelio metų lietuviams "kalė" visokius ryšius su Rymu pertraukti, o čia kaip tyčia dabar pataria į Rymą prašymus siųsti, kad iš ten užtarima gavus; vėlgi tuo pačiu laiku nuo Rymo bėgti siulo!

Kitokiu žvilgsniu į dalyką pažiurėjo chicagiškė "Lietuva". Ji ant popiežiaus atakos nepadarė. Ji Lietuvos vardo neminėjimo inžiurėjo lenkų politiką, lenkų pastangas. Gal but ji arčiau teisybės atsistojo. "Lietuva" už savo drauges dar ir tiek teisingesnė pasirodė, kad nekurstė lietuvių minių prieš šv. Tėvą, ką kitos "draugės" su tokiu pamėgimu atliko.

—o—

MILICIJOS KLAUSIMAS IR "DARBININKAS".

Diskusijose apie Amerikos lietuvių miliciją "Darbininkas" mums primena vienos rųšies jurų gyvuną (angliškai scuttle-fish), kuris gudriai moka aplinkui save vandenį taip pajuodinti, kad jis pats ir aplinkiniai dalykai nematomais lieka. Militario lavinimosi reikalą "Darbininkas" taip gudriai pašaliniais dalykais apipinė, rašalo nesigailėdamas, taip patį pamatinį dalyką neaiškiu padaryti pasistengė, kad jis pats save ir savo geriems prieteliams akis apgauti gali. Tad verta išnaujo apie militarį lavinimosi pas Amerikos lietuvius pakalbėti.

Pradėsime nuo asmens dalykų. "Darbininkas", jaučiames, mums tose diskusijose teisybės dar nėra atidavęs. "Garso" 15 numerio pasiskaitęs, savo 101 (283) numeryje rado reikalingu mums primesti, kad esame auka "Keleivio" Maikio "stiprios savo kvailumu opinijos", kad kartojame "nutautusių cicilikų seną giesmelę". Tarp "Keleivio" Maikio ir "Garso" redakcijos dvasios giminystę suradęs, pataria prieš abu užvesti aštrią kampaniją. Miliciją pas Amerikos lietuvius įvesti, "Darb." nuomone, mes esame priešingi delto, kad stengiames "jaunimą klaidinti pataikaujančiais, negudriais obalsiais". O tai daryti galime, nes "Garso" redaktorius yra "jaunimo neva prakilnusis atstovas, neva jojo užtarėjas ir auklėtojas". Galime "Darbininką" užtikrinti, kad "Garso" redakcija nesijaučia nė vienu iš tų, prie kurių "Darb." "neva" prisegė. "Garso" redakcija jaučiasi visiems lygiu žmogumi, savo nuomones ir jas išreikšti teisę turinčiu. Jei ką rašo, tai ne del to, kad ką klaidinus ar pataikavus, bet sako, ką jo protas ir sanžinė diktuoja. "Keleivio" Maikio ir cicilikų dvasios primetimą skaitome už norą mus diskredituoti, kad tuo kreivu užmetimu savo poziciją sustiprinti. Tepripažista mums "Darbininkas" nors sykį sanžiningumą, nes ką darome, darome gerą valią ir giliausius persitikrinimus sekdami. Jei toki ar panašųs užmetimai ineina "tikrosios kampanijos" prieš militario lavinimosi priešinguosius programan, ne kokią apie save nuomonę "Darbininkas" išsidirbs, o priedo nė sanžiningo balso cicilikizmo baloje nepaskandins. Tiek apie save ir savo poziciją.

Aplamai, "Darbininkas" stiprių žodžių nesigaili. Su pamėgimu ir primygimu "liurbiais", "kuno ir dvasios ištyžėliais" vadina visus tuos, kurie militario lavinimosi nėra ragavę, dar labiau tuos, kurie nemato reikalo jį pas Amerikos lietuvius įvesti, žinoma, ir "Garso" redaktorių imimant. "Darbininkui" galime priminti, kad lietuvių kalboj yra kur kas už "liurbius" ir "ištyžėlius" smarkesnių žodžių. Bet anų ir šių žodžių vartojimo praktiką "Darbininkui" pamesti patartume jau vien delto, kad su jais eina panieka ir blogas jausmas link tų asmenų, kurie nieko panašaus užsitarnavę nėra. Galop, tokiais keliais einant, pasaulio blogo jausmo suma nesimažina. Užgauliojančių žodžių bėrime, paniekos reiškime taip ir matosi junkerio dvasia arba primityvio pasididžiavimo upas, išsireiškiantis ruso kareivio dainoje "Čto ty, čto ty? Ja soldat pervoi roty!" Teišmeta "Darb." tą dvasią iš savo agitacijos už Amerikos lietuvių miliciją, o pamatys, kad tai agitacijai maža pamato belieka. Tad nė nesitikime, kad jis nuoširdžiai tos dvasios nusikratyti pamėgins ir paniekos blogą jausmą toliaus Am. lietuviuose auklės. Reik dar pažymėt, kad "liurbio", "ištyžėlio" žymės galima begalo greitai atsikratyti: viskas, ką padaryti reikia, tai "Darbininkui" paploti, o antsyk iš "liurbio" į didvyrius pateksi...

Bereikalo "Darbininkas" Amerikos lietuviams šveicarų ir holandų miliciją prieš akis kaišioja, dargi p. Uosio porą straipsnių apie tai patiekti ketindamas. Šveicarijos ir Holandijos paralelė tik su Lietuva buti tegali. Lietuvoj miliciją steigti, šveicarus ir holandus pasekant, pažymėsime dar sykį, nėsame priešingi. Milicijos klausimą Lietuva pataikys sutvarkyti, pradžią padarius, na, kad ir iš tų kareivių, kurie Rusijos ar kitų šalių armijose tarnavo ir tarnauja. (Ateina žinios, kad Rusijoj lietuvių pulkai jau susiorganizavo.) Mes-gi, Amerikiečiai, išeiviais esame, darbo žmonėmis ir svetimoj šalyj gyvename, kurioj daugelis antrą tėvynę atrast nori. Jei koki Amerikos lietuvių paralelė buti gali, tai su kitų tautų išeiviais, bet tik ne su Šveicarija ir Holandija. Nežiurint "Darbininko" išskaitliuotų iš militariško "muštro" plaukiančių "palaimų", visgi nematome reikalo Vyčius milicijantais versti. Nebent tam, kad Vyčiai - karininkai eskortuotų Lietuvon tuos iš "Darb." "geraširdžius bailius", kurie be militariškos sargybos atsisako po karės Lietuvon keliauti.

Pats "Darbininkas" prisipažįsta, kad Vyčių "milicija", prie geriausių norų ir pastangų, militariškame išsilavinime toliau maršavimo ir apsisukti mokėjimo nenužengs. Ir, ot, mano, kad tuo pasaulį nustebins, o jau Lietuvon sugrįžę tikrai furorą padarys! Ragina jis Amerikos lietuvius "didesnių darbų" vaisius Lietuvon parvežti. Pridursime, kad tikrai reiktų Amerikos lietuviams pagalvoti, kokį Lietuvai "zuikio pyragą" parveš. Bijomes, kad "Darb." paklausę, daugelis galės pasitenkinti vien "maršavimu" ir "apsisukimais", ką, reik pažymėti, gan vikriai ir dabar atlieka. Tokios dovanos Lietuvos nepatenkins, tuo labiau, kad tų mokančių "pamaršuoti" ir "apsisukti" Lietuvoj nestigs. Ramia sanžine "maršavimais" ir "pasisukinėjimais" pasitenkinti ir ant to laiką, energiją eikvoti — pragaištinga mums patiems. Lenkai, slavokai, "miliciją" Amerikoj įsitaisė, bet negalima sakyti, kad lietuviai už juos didesni "ištyžėliai". Kad jau "visas pasaulis" del jų "milicijos" domos atkreipė, "Darbininko" gerokai persudyta. Tas "visas pasaulis" bene "Darbininke" tik ir sėdėpa, lygiai kaip ir toji lietuvių "visuomenė", ką pas Vyčius miliciją įvesti nori.

"Darb." sako, kad militario lavinimosi klausimas pas Vyčius paliečia pačią tautos gyvybę, begalinės svarbos yra. Gaila, kad tokią svarbą prikergė. Ir iš ties, jį panevalia Vyčiams bebrukdamas, pačią tautos gyvybę pražiopsoti gali, "maršams" ir 'povorotams' apotheozas rašydamas, o svarbesniems dalykams mažiau domos tėteikdamas.

—o—

PREZIDENTO ATSAKYMAS.

Į šv. Tėvo taikos paraginimą prezidento Wilsono atsakymą galima suglausti: Suvienytos Valstijos nedarys taikos sutarčių su dabartine Vokietijos valdžia, kuri duotojo žodžio nesilaiko. Toji valdžia už savo darbus prieš Vokietijos žmones nėra atsakoma, o kitų pasaulio tautų reikalavimams ginklu atšako, pirmiau darytas sutartis už nieką laikydama ir jomis nė kiek nesivaržydama. Kad su tokia valdžia ir butų taika padaryta, niekas nėra užtikrintas, kad ji sutarčių laikysis ir pertai pasaulio nusiginklavimas nėra galimu. Suv. Valstijos trokšta pastovios taikos ir ginklų sumažinimo. Tam reikalingas pasitikėtinas užtikrinimas, gi viliuginga Vokietijos valdžia tokio užtikrinimo suteikti negali. Telieka du išėjimu: ar Vokietiją nugalėti, priversti nusileisti ir taip jos reikalus sutvarkyti, kad ji ant ramių pasaulio tautų vėliau užpulti nebegalėtų; arba patys Vokietijos žmonės dabartinę valdžią nuverstų, ar ją taip suvaldytų, kad toji valdžia sauvališkai kitoms tautoms ginklu grumoti negalėtų. Prezidentas parodo didėlį vokiečių tautai pasitikėjimą. Tvirtai demokratijos principams tikėdamas, jis negali tos minties prisileisti, kad prie demokratiškos tvarkos visa tauta užkariavimams, imperialistiškiems siekiams atsiduotį galėtų, panorėtų silpnesnes tautas išnaudoti.

Pažymėtina, kad prezidentas dar sykį pabriežia apie reikalingumą mažosioms

---

Šventoji Naktis.

(KRISTAUS UŽGIMIMAS)

Trijų Aktų Operėlė.

LIBRETAS.

Žodžiai K. ir Pėbės.

Muziką parašė *Mikas Petrauskas.*

VEIKIANTIEJI ASMENYS.

ERODAS, žydų karalius ..... bassas.
CIGALS, Erodo adjutantas, ... baritonas.
ANGELAS ..... sopranas.
KASPERAS ..... tenorai
MELCHIORAS trįs karaliai ..... ir
BALTAZARAS ..... bassai
VELNIAS ..... baritonas.
SENUKAS, kerdžius, ... tenoras.
PIEMUO ..... bassas.
LUKOŠIUS, jauniausis piemuo.
GILTINĖ, mirtis.
KANAS, JEPAS ir ŠEMĖ, karčiviai.
PIEMENYS.
Angelų choras už scenos.

PIRMASAI AKTAS.

Naktis ganyklaje. Scenos viduryje kurenasi ugnis, apie kurią renkasi piemenys ir susėdę šildosi, kiti pučia dudeles, dar kiti rengiasi galti.

SCENA I.

PIEMENYS, SENUKAS ir LUKOŠIUS.

PIEMUO (*girda, sudėjęs rankas*).
Ačiu, ačiu, geras Dieve,
Tau už šią dienelę,
Ačiu taipgi, kad davei mums
Tamsiąją naktelę!

VISI PIEMENYS.
Gyvulėliai jau sumigo,—
Mums nėr ko rupėti,
Todel prie šiltos ugnelės
Galim pasilsėti.

PIEMUO.
Greit praslinks naktis tamsioji,
Saulę vėl išvysim

VISI PIEMENYS.
Ir po plačiąją ganyklą
Vėl bandas ganysim.

PIEMUO.
Slenka naktys, bėga dienos,
Amžis greit pracina,
Bet senai žadėtas svietui
Mesijus ne'teina.

VISI PIEMENYS.
Kuomet, kuomet, geras Dieve,
Tu mus išklausysi?
Kuomet Mesijų atleisi,
Svietą išganysi? (bis)
Ačiu, ačiu, geras Dieve,
Tau už šią dienelę, ačiu!

LUKOŠIUS (*Senukui*). Tėvuk, papasakok, kodel žmonės taip laukia ateinant to Mesijaus, apie kurį čia dabar giedojote? Aš jau daug sykių girdėjau apie ateisiantįjį Mesijų, bet vis da gerai nesuprantu, kas tas do Mesijus, ir kodel jis tur ateiti pas mus.

KITI PIEMENYS. Taip, taip, papasakok mums, tėvuk, apie Mesijų, mes visi klausysime.

SENUKAS. Gerai, vaikučiai, aš jums papasakosiu. (*Piemenys visi susėda ir ramiai klausosi.*) Visagalis Dievas, sutvėręs dangų ir žemę, sutvėrė taipgi danguje angelus, o ant žemės visokius augmenis, gyvulėlius ir žvėrelius.

LUKOŠIUS. Ar ir gyvates sutvėrė Dievas, tėvuk?

SENUKAS. Taip, viską, viską sutvėrė Dievas.

LUKOŠIUS. O kamgi juos Dievas sutvėrė, tėvuk? Juk žvėrys ir gyvatės visai svietc nereikalingi.

KITI PIEMENYS. Pasiliauk tu su savo nuobodžiais klausinėjimais; tegul tėvukas pasakoja.

SENUKAS. Viską, vaikučiai, Dievas sutvėrė del savo garbės. Ir žvėrys ir gyvatės gyveno santaikoje ir garbino Sutvertoją savotiškai, nes nieko kito jie nežinojo. Tuomet Dievas pamislijo, kad reikia sutverti tokį sutvėrimą, kuris turėtų prakilnų protą ir liuosą valią, nes toks sutvėrimas galės suteikti Dievui didžiausią garbę, darydamas ją ne iš paskyrimo, bet iš liuosos valios ir tyro proto. Na, ir sutvėrė Dievas žmogų. O kad vienam žmogui nebutų nuobodu gyventi, tai sutvėrė ir moteriškę. Tai buvo musų pirmieji tėvai.

LUKOŠIUS. Aš žinau! Tai buvo Adomas ir Jieva; juodu gyveno rojuje.

SENUKAS. Taip, juodu gyveno rojuje ir garbino Dievą, kol velnias nejvedė juodu į pagundą.

LUKOŠIUS. O iš kur ten atsirado velnias?

KITI PIEMENYS. Ar tu nenutilsi su savo klausinėjimais?

SENUKAS. Velniais tapo tie angėlai, kurie nenorėjo garbinti Dievo ir užtai buvo išmesti iš dangaus į pragarą.

VIENAS PIEMUO (*jauniausiam*). Ir tau taip bus, jei negarbinsi Dievo ir trukdysi tėvukui pasakot.

VISI PIEMENYS (*juokiasi*). Cha, cha, cha!

LUKOŠIUS (*susigėdęs*). Jau aš daugiau netrukdysiu. Pasakok, tėvuk!

SENUKAS. Dievas, norėdamas patirti, kaip žmogus naudosis savo protu ir liuosa valia, pavelijo musų pirmiesiems tėvams daryti viską, ką tik jie nori, tik nevalgyti vaisių nuo vieno uždrausto medžio. Tad velnias, pavydėdamas Dievui garbės, o žmogui laimės, prigundė moteriškę paragauti užginto vaisiaus; moteriškė nuskynė uždraustą obuolį, valgė pati ir davė valgyti savo vyrui. Už tokį pasipriešinimą Dievas išvarė pirmuosius žmones iš rojaus, ir liepė jiems patiems užsidirbti sau užlaikymą ir ginties nuo visokių priepuolių, žvėrių ir gyvačių. Negana to, Dievas užgynė žmonėms matyti Jo veidą ir numirus inerti į dangaus karalystę. Bet Dievas yra labai mielaširdingas ir tą bausmę neuždėjo ant visados, bet pasakė, kad kai žmonės atkentės užtektinai už pirmųjų tėvų nusidėjimą, tai Jis atsiųs ant žemės savo sunų, kaipo Mesiją arba Atpirkėją, kad išliuosuotų žmones iš velnio žabangų. Ir štai dabar, sulyg mokslinčių spėjimo, jau ir prisiartino tas laikas Mesijaus atėjimo į svietą.

LUKOŠIUS (*Pažiurėjęs į kitus piemenis nedrąsiai*). O ar nežinai, tėvuk, kaip tas Mesijus ateis į svietą?

SENUKAS. Yra parašyta, kad Mesijus gims iš nekaltos mergelės mieste Betlejuj ir kad tasai Dievo kudikėlis, užauges, išvaduos žmones.

LUKOŠIUS. Iš kur tik tu, tėvuk, ir žinai tą viską?

SENUKAS. Iš knygų, vaikeli. Knygose yra viskas surašyta: ir kas buvo seniau, ir kas bus ateityje sulyg pranašų papasakojimų.

LUKOŠIUS. Ak, kaip tai puiku mokėt knygas skaityt! Ar negalėtum, tėvuk, ir mane išmokyt knygas skaityti?

SENUKAS. Žinoma, kad galiu. Juk aš su tuomi tikslu ir vaikščioju po ganyklas ir kaimus, kad mokyčiau žmones. Ir prie jųsų pristojau pasitikėdamas, kad atsiras norinčiųjų išmokti skaityti Dievo žodį.

VISI PIEMENYS (*viens paskui kitą*). Ir aš noriu, tėvuk, ir aš, ir aš...

SENUKAS. Gerai, vaikučiai, aš jus visus išmokysiu. Kas vakarą, susėdę prie ugnelės, mokysimes to švento darbo, nes dieną reikia bėgioti apie kaimenę. Eisiu atsinešti knygą, kurią palikau alyvmedžio skylėje, ten už kalnelio. (*Nucina dešinėn*).

SCENA II.

PIEMENYS be Senuko. ANGĖLAI ir orkestra scenos.

VIENAS PIEMUO. Senukas negreit sugrįš su knyga, nes iki išpuvusiojo alyvmedžio gana toli. Galime ir pramigti, kol jis ateis. (*Piemenys sugula apie ugnį ir pradeda migdytics, paskui ir visai užmiega.*)

LUKOŠIUS. Ak, kad taip aš išmokčiau skaityti! Kokių puikių dalykų sužinočiau daugybes! Žinočiau, ką protingiausi žmonės mislijo ir parašė senovėje.. ką pranašavo pranašai... Paskaityčiau apie musų protėvius, kaip jie gyveno, kaip keliavo po tyrus, kaip valgė manną. Išsimokyčiau ant atmintics papasakoti apie garsųjį Moizę, apie jo stebuklus, apie žydų išbėgimą iš Egipto... (*Užsimąstęs žiuri į ugnį.*) Skaitymas apšviestų mano protą, kaip ši ugnelė nakties tamsumas... (*Svajoja.*) O išmokęs skaityti, išsimokysiu ir aš pats tokias literas rašyti, kaip knygose yra... Tai rašysiu, kad rašysiu! Aš parašysiu, kas mano laikuose atsitiko musų apielinkėse, kaip mes ganėme gyvulius po Betlejaus ganyklas, kaip Senukas mums pasakojo apie Mesijų... O gal ir Mesijus užgims man begyvenant... Tai turėčiau apie ką rašyti! Tuomet aš aprašyčiau, kaip Mesijus atėjo ant žemės, kaip jis žmones atpirko iš velnio žabangų, kaip žmonės džiaugėsi jo susilaukę... Aš apie viską aprašyčiau... Štebinuosi, kodel tie žmonės, kurie moka rašyti, o taip mažai parašo. Ot, kai aš mokėsiu rašyti, tai rašysiu ir rašysiu. Tegul sau žmonės skaito... (*Pradeda snausti.*) Aš parašysiu apie viską... (*Snaudžia. Visi piemenys miega. Scenos gilumoj, augštai pradeda rodytics šviesa, kuri eina vis aiškyn. Paskui pasigirsta muzika ir užgieda angėlai.*)

No. 1. ANGELŲ CHORAS.

Gloria in excelsis Deo.
Et in terra pax hominibus, bonae volun-
Gloria in excelsis Deo! [tatis!

LUKOŠIUS. (*pakėlęs galvą žiuri į šviesą ant dangaus, paskui, pašokęs, pradeda budinti piemenis*). Vyručiai, kelkites! Žiurėkite, visas dangus šviesa liepsnoja! Klausykit, kas do muzika ir giesmės!

tautoms laisvę užtikrinti, suteikti progas jų savitos kulturos plētojimo. Tas pat ir popiežiaus rašte pažymēta buvo. Tad galutinai taiką vykinant mažosios tautos, sykiu ir lietuviai, ras tvirtų už savo laisvę užtarējų.

Prie taikos per pergalę einant, negreitai dar ji įvykti gali. Jei Rusijai pasiseks susitvarkyti ir per žiemą armijas prie disciplinos privesti, gi Amerikai lig ateinančiam pavasariui ganētinai karēn prisirengus, galimas daiykas, kad 1918 metais talkininkai pergalēs susilauktų. Bet pergalē ant "jei" remiama gali nusitolinti ir karē gerokai užsitęsti gali.

Greičiausia taika įvyktų, jei kas nors Vokietijos militarizmo mašinerijoje sugestų. Kaip talkininkų laikraščiai inžiurējo, prezidento popiežiui atsakymas sykiu yra į Vokietijos ir kitų Centralių Valstijų žmones atsišaukimu. Jiems paliekama pasirinkti: ar greitą taiką, ar kaizerį su jo valdžia ir karēs užsitęsimą. Vienu žodžiu, laukiama vokiečių prieš kaizerio valdžią sukilimo ir pačioj Vokietijoj reformų. Talkininkai nuo užbriežtų tikslų, nuo principų tvirtai pasiryžę neatsitraukti.

Taika gali buti greita ir gali karē dar ilgai užsitęsti.

KOKIOSE APLINKYBĒSE RUSAI KARIAVO.

Buvusiojo Rusijos karēs ministerio Suchomlinovo teismo proceduroje paaiški, kokiose aplinkybēse Rusijos armijos turējo kariauti, caro valdžiai viešpataujant. Pasibaisējimas, Rusijos caro valdininkų išdavystēmis lygus nusistebējimui, kaip rusai kariauti ir kartais vokiečius sumušti galējo. Tą nusistebējimą New Yorko "Globe" šiaip išreiškia:

"Skaitant pasibaisētinus papirkimo ir išdavystēs atidengimus generolo Suchomlinovo teisme, negalima nepasigerēti Rusijos žmonēmis — rusų tauta — ir Rusijos armija. Galutinai pradedi abejoti,s ar tik didysis Hinderburgas nēra burbulas spaudos išpustas ir išgarsintas. Tikrai jo taip giriamos ir garsinamos pergalēs atrodo begalo pigiomis, kaip pamąstai apie priemones, kuriomis jos buvo atsiektos. "Mozurijos ežerų stebuklu" yra ne kad rusai atgal nuvyti tapo, bet ką jie atsiekē ir padarē. Nuperkant priešo ministerius, gaunat visų plianų kopijas, paperkant priešo valdininkus, kad amuniciją ir reikmenis sulaikytų, gali buti karēs metoda, bet niekad negalima sakyti, kad tam reikalinga nepaprastų kariškų gabiumų.

"Pergalēs, kurias rusai laimējo, nors jos nebuvo tveriančiomis, yra tuo garbingesnēs, atsižvelgus į aplinkybes, kuriose jos buvo laimētos. Pamąstyk apie armiją, supuvusiais ginklais aprupintą, be amunicijos paliktą, turinčią reikalą su aršiausiu šių laikų priešu, naujausiais moksliškais įrankiais aprupintu, ir to nežiurint sutriuškinant priešo linijas — vien tik tam, kad vēliau praradus tą, ką laimējo, nes toji armija per valdininkus nuo pat pradžios parduota buvo.

"Koks gražus ir didis pas rusus turējo but ištvermingumas, nežiurint, kad visos aplinkybēs tai pakirsti tarnavo. Tas vēl aiškiai parodo Suchomlinovo teisme. Jo asmenyje teisiama ne jis pats, bet dinastija, sistema ir visa valdančioji klesa. Sistema ir klesa, kurios ēdē Rusiją iki pat širdies, kesinosi ją sunaikinti, sistema ir klesa nuo amžių supuvusi. Jos eikvojo Rusijos turtus, jos naikino jaunuosius vyrus šimtais tukstančių. Bet visvien Rusijos sielos jie neįstengē nē truputēlio sužeisti."

In "Karę".

Visas, maž-daug, sviestas dreba nuo griausmų baisių kanuolių, giedančių pagarbos giesmę karēs dievaičiui Marsui. Visos tautos, visi žmonēs, noroms ar nenoroms ruošiasi žudyti viens kitą vien nēva delei geresnēs ateities, nors tame sauprotavime labai apsirinka, nes kas sēja vējį, rinks audrą. Gale ir del mus lietuvių sutrimitavo budinantis kariškas trimitas. Ir mes skubiai ruoškimes į "karę": prieš nežinojimą, tamsumą, atžagareivystę ir tiems panašius pavojus.

Ruoškimes prie apšvietos mus brolių lietuvių ant pakvietimo ir žinia, po vadovyste "Katalikų Spaudos Savaitēs Komisijos". Kas kaip supranta, kaip išgali, prisidēkime prie tos didžios ideališkos "karēs" — masinio praplatinimo apšvietimo medžiagos — laikraščių ir knygų Katalikų Spaudos Savaitēje. Kas drąsus, o tur laiko, ir aplinkybēs jam tam daryke prielankios, bukime per tą laiką — mus apšvietimo "karēje" — agentais. Landžiokime per tą laiką po lietuviškas stubas, kaip tie žydai "petlioriai". Agento, jei tik jis platina gerus raštus, yra užsiēmimas labai prakilnus. Pavyzdin: mus a. a. didis popiežius Pijus X budamas jau vyskupu redagavo katalikišką laikraštį ir pats jį platino. Po piet, išējęs pasivaikštinēti, visados pluoštais išsinešęs dalindavo praeiviams. O kada jau buvo Patrijarku Venecijos, tai tame mieste katalikiškas dienraštis norējo sustoti ējęs, delei stokos finansų (pinigų). Tą sužinojęs Patrijarkas, atidavē savo lig paskutinio skatiko tam laikraščiui by tik jis eitų, sakydamas: "Jei reikēs, parduosiu mano vyskupišką žiedą ir kryžių palaikymui laikraščio, o laikraštis turi eiti. Aš vis vien ir be tų ženklų busiu vyskupu, patrijarku, o puolimas gero katalikiško laikraščio, tai puolimas katalikiškos tvirtovēs." Kurie gi negalime agentauti, tai darykime tai, ką galime. Pasiduokime po katalikiškos spaudos savaitēs komisijos dispozija, ar tai centralinēs ar vietinēs; aukokime pinigais ir tam panašiai. Tiesa, išsyk Katalikų Spaudos Savaitēs Komisija prašo piniginių aukų nuo išleistuvių ir organizacijų. Bet.. su padēka priims ir nuo kiekvieno pavienio asmens nors ir komažiausią auką tam prakilniam tikslui. Nes kuodaugiau turēs pinigų, tuo pasekmingiau galēs išlošti "karę" — praplatinti apšvietimą tarp mus čia Amerikoj. Tad marš visi į "karę"!

K. V - skas.

P. S. Pinigiškas aukas reikia siųsti šiuo adresu: Rev. F. Kemēšis, 242 W. Broadway, S. Boston, Mass.

K. V.

Gyvenimas Išliuosuotoje Prancuzijoje.

New Yorko "Evening Sun" iš Paryžiaus korespondentē Leonora Raines vaizdžiai atpasakoja gyvenimą šiaurinēje Prancuzijoje. Jai visas reikalingas žinias suteikē Ch. H. Black, kuris nesenai aplankē Prancuzijos frontą. Pasidalinsime su skaitytojais tais karēs vaizdais, kuriuos Ch. H. Black korespondentei nupiešē.

Neliko sveikų medžių.

Šiaurinēje Prancuzijos dalyje karē nepaliko nē vieno miškelio. Skersai, išilgai vis tas pat: sužeisti medžiai, medžiai nugenēti, iš šaknų išrauti.

Prancuzija daug rupesnio medziams rodo, rupinasi jais kaip laukuose, taip miestuose. Bet kad po karēs vien pakeliais medžius atgaivinti, kaštuos milijonai frankų. Kas del vaisinių medžių, reikēs sodnus išnaujo atsodinti, kaip senųjų mdžių šaknys bus prašalintos.

Tuose kraštuose jauties, kaip senovēs miestų griuvēsiuose vaikščiodamas — sunykimo vaizdai taip gyvųs ir griuvēsiai taip senais išžiurį. Noyon, kur ilgiausia buvau apsistojęs, nēra taip jau labai apgriautas, bet apielinkēse nieko daugiau nēra, kaip tik apkasų linijos. Namai be stogų yra taip pripratais, kad apie tai niekas nesistebi, nēgi apie tai bešneka. Kapai ir tie karēs pēdsakus rodo, nes teko matyti jų apie pustuzinį, kur seni grabai išvartyti. Visi ant upēs Oise tiltai sunaikinti. Jų vietoje tēra pantonai ir menki mediniai tilteliai.

Džiaugias, kad vēl "namie".

Kaimų likučiuose tegyvena apyseniai žmonēs ir kareiviai. Noyone bebunant, užsuko amerikiečių burys, prie ligoninių tarnaująs. Amerikiečiai žinomi visu frontu ir jie taip su apielinkēmis apsipažinę, kad klausk ko nori, o jie tuojaus nurodys— ar tai butų viešbutis, ligoninē, automobilių stovykla, ar tai paprasta grabē. Kol su jais esi, joks krašto žemlapis nereikalingas.

Visu bruožu jokio gyvulio neliko. Žmonēs nebežino, kas tai yra baltyta kava ar arbata. Apleistuose kaimuose pirmais karēs metais priviso begalēs šunų. Bet dabar dalis jų išdvēsē, dalis gyventojų prijaukinta, dalis iššaudyta. Žmonēs yra laimingi vēl "namie" atsiradus, nes niekaip prie vokiečių tvarkos priprasti negalējo, kol tie tą kraštą užēmę laikē. Per du metu jie nežinojo, koks yra mēsos skonis. Visą naistą jie gaudavo iš Amerikos komiteto, kuris žiurējo, kad ir belgai perdaug nekentētų.

Vyrai ir moterys, bent taip atrodo, sveikata gali pasigirti, gi jų upas pasigerētinas. Ten nēra tokio dalyko, kaip silpnybē. Jie džiaugiasi geru derliu, kurį šį rudenį suimti turējo. Nuo vokiečių pasitraukimo kovo mēnesyje, jie išarē, iškasē ir užsējo laukus, išvalydami žemę, ir dabar tikimasi derliaus, kokio žemē piųmiaus neišduodavo. Pasēlį atliko daugiausiai moterys.

Nešiojamieji namai.

Keliai buvo taip gerame stovyje, kad nieko neliko ant jų dirbti, kuomet vokiečiai iš to ploto pasitraukē. Vokiečiai, matomai, laikē tam tikrus žmones, kad keliai kur apgedus, jį tuojaus vēl sutaisyti. Visi keliai, kuriuos matyti teko, yra taip kieti, tvirti ir lygus, kaip senosios Romos keliai.

Aplankēme vokiečių apleistus apkasus, kurie yra nē daugiau, nē mažiau, kaip požeminēs tvirtovēs. Vienas kambarys požemiuose, ant antro augšto, matomai labai puošnumą mēgstančiam oficieriui prigulējo. Jis paliktas taip, kaip buvo. Palikta ten graži lova, puikus prie sienos divonai, pirtis, kaurai ir gera ventiliacijos sistema.

Chauney vokiečiai buvo pasidarę teatrą. Jis taip pabudavotas, kad šovinys tik iš viršaus į jį pataikyti tegali ir tik tuomet blēdį padarytų. Visas stogas geležies ir abelnai viskas moksliškai pastatyta. Pats teatras nēra didelis, tik kelius šimtus sutalpint galintis, bet indomus ir originališkas.

Ypatingi yra nešiojamieji namai, kuriuos šalies atbudavotojai pasistatę yra. Jie yra užlaikomi ir pastatomi darbininkų ar komitetų, kurie yra užimti kaimiečių butų ar viešųjų namų atbudavojimu. Kuomet toj vietoj darbas užbaigtas, jie su visu namu ir įrankiais kiton vieton persikrausto, kad naujoj vietoj jį vēl laikinai naudojus.

Atrodo, kad kilnojamieji namai Prancuzijoj nebus į populeriški. Žmonēs yra pripratę gyventi namuose, kurios pastatyti ima daug laiko ir per kelias valandas pastatomas namas jiems keistai atrodo.

Šalis tebēra derlinga.

Linksmumo priduoda fruktų konservavimo įstaiga. Moteris yra tos įstaigos galva, o visi darbininkai — belgų vaikai nuo 10 iki 15 metų. Už dvidešimties mylių nuo Noyono kasdieną atvežama daržovēs ir fruktai. Vaikai turi ruimingą nakvynei namą. Įstaiga apmoka jiems pragyvenimą ir apsaugoja nuo nelaimēs, nes tie vaikai yra nuo tēvų atskirti.

Buvo manoma, kad žemē, šovinių išrausta, parako, gelzgalių priberta, daržovēms ir pasēliui bus sugadinta. Bet kaip tik priešingai, gal delto, kad nē vieno žemēs šmotelio neliko nepajudinto. Žemē šovinių taip išpurenta likosi, kad kaimiečiai dikčiai gero derliaus tikisi. Šoviniai padarē tai, kad kur seniau del įvairių kliučių sēti nebuvo galima, dabar šoviniais viską išdraskius, vienokį ir kitokį grudą galima užsēti.

Tų distriktų majorai yra pilnais viešpačiais. Jie gerai žino gyventoją ir jo padējimą, kaip draugijinį, taip finansinį. Jei šeimynoje kokis nemalonumas atsitinka, ne kas kitas, kaip majoras "taikos angelu" lieka. Prieš karę gal jis buvo autokratas, bet ne dabar. Žmonēs žino, kas kur priguli ir majoras priverstas elgtis taip, kaip jie mano, kad gerai yra. Karēs laiku majoras aplamai yra pasitikējimo vyras ir nebuvo tō atsitikimo, kas butų apsiviles.

Išnyko skirtumai.

Tulose vietose, kur majoro žmona yra veikli moteris, o jis ne taip greitas ir apsukrus, praktiškai visus veikalus veda majoro žmona ir prie jos gyventojai visais reikalais kreipiasi. Karēs paliestose vietose nēra tokio dalyko, kaip draugijiniai skirtumai, nēra nē pono, nē praščioko. Vargai visus sulygino, o ant vieno "nelaimēs laivo" esant, toks dalykas, kaip skirtumai, nēra pakenčiamas.

Tuli mano krikšto sunai ten apkasuose arti Noyon, kiti toliau, taigi turējau progos prižiurēti moderniškos karēs gyvenimui. Kiekvieną dieną besikilnodamas, aš turējau ten nakvoti, kur tik kokią patogesnę vietēlę susirasdavau. Daugiausia tekdavo nakvoti po "la belle etoile", geriaus sakant po atviru dangumi, bet kad naktys buvo neperdrēgnos, aš perdaug nesipurčiau. Kareiviai žiurētų, kaip į mažą vaiką, jei nenorētum pakvoti kokioj papuolē skylēj. Ir vien del geros apie save nuomonēs palaikymui, turējau rodytis, kad toliau patogumuose neinu, kaip antklodē ir namas be stogo.

Tiesa, saulē prikelia 4 valandą, bet kareiviai aplin-

(Tęsa ant 6 puslapio)

VIENAS PIEMUO (*gulēdamas*). Ar nepaliausi, žioply, rēkaut?! Kitos kaimenēs piemenys ugnį kurena ir dainuoja, o tau jau išrodo, kad dangus dega ir angēlai gieda!

LUKOŠIUS. Ne, ne, vyručiai, čia jau nepaprasta šviesa ir nē žmonių giedojimas! (*Judindamas kitus piemenis.*) Kelkites, kelkites, žiurēkite, kas dedasi!

KITAS PIEMUO (*pakēlęs galvą*). Ai, ai! dangus dega! Bēgkime!! (*Pašoka ir budina kitus.*)

PIEMENYS (*sukilę šneka visi drauge, stumdydamiesi ir žiurēdami augštyn*). Bēgkime pasislēpti! Varykime gyvulius į miestą. Bēgkime, gelbēkimes!!

LUKOŠIUS. Bet kur bēgti, kad visas dangus liepsnoja? (*Vēl pasigirsta angēlų giedojimas "Gloria in excelsis Deo!" Piemenys stovi nustebę ir žiuri į dangų.*)

SCENA III.

PIEMENYS ir ANGĒLAS.

ANGĒLAS (*atsiradęs prieš piemenis*). Ko stovite nuliudę? Štai aš atnešu jums linksmiausią naujieną, kokios da nebuvo nuo svieto pradžios: šiąnakt užgimē Mesijus, kuris išganys svietą! Vardas jo yra Jezus Kristus. Eikite ir pasiklonokite Jam. Rasite Jį Betlejaus stonelēje vystyklēliuose suvystytą ir prakartēj paguldytą. (*Angēlas išnyksta.*)

LUKOŠIUS. Kas jis do vienas, šis gražus jaunikaitis?

VIENAS PIEMUO. Nežinau. Mane net baimē ima jį pamačius.

KITAS PIEMUO. Aš ir bijausi. O ką jis čia mums pasakojo, tai iš baimēs aš gerai nē nesupratau.

LUKOŠIUS. Man rodos, jis sakē, kad jau užgimē Mesijus ir kad mes eitume jam pasiklonioti.

VIENAS PIEMUO. Taip, tiesa, jis sakē, kad eitume pasiklonioti Mesijui, bet kur mes jį rasime?

LUKOŠIUS. Nagi sakē, kad Betlejaus stonelēj.

VIENAS PIEMUO. Na, tai eime, tik kad aš bijausi.

LUKOŠIUS. Geriau mes palaukime senuko; jis mums patars, ką daryti.

KITAS PIEMUO. Nugi nuējo atsinešti knygos ir nesugrįžo. Turbut užmigo senelis po alyvmedžiu.

VIENAS PIEMUO. Tai eime jo ieškoti, nes be be jo mes nieko čia nepadarysime. (*Abu greitai išbēga, bet tuoj grįžta su senuku, pasakodami jam abu drauge uždususiais balsais apie atsitikimą. Visi piemenys bēga pas senuką ir vienkart pradeda pasakotis "Tēvuk, klausyk ir tt." taip kad nieko negalima suprasti. Senukas juos nutildo ir visi aprimsta.*)

SCENA IV.

PIEMENYS ir SENUKAS.

SENUKAS (*trindamas savo akis, su knyga po pažasčia*). Atsinešęs knygą pamačiau, kad jus visi užmigote, tai, nenorēdamas jus budinti, atsiguliau ištolo ant žolēs ir užsnudau, kaip štai juodu atbēgo ir mane pribudino. Papasakokit aiškiai, kas čia atsitiko, nes iš juodviejų kalbos aš nieko nesuprantu.

LUKOŠIUS. Tēvuk! mus pribudino labai gražus giedojimas ir muzika, o kai mes, nusigandę, rengēmes bēgti, tai pasirodē mums labai gražus jaunikaitis su šviesiais rubais ir sparnais. Jis mums sakē, kad jau užgimē Mesijus, ir kad mes eitume Jam pasiklonioti į Betlejaus stonelę. Žiurēk, kokia šviesa ant dangaus ties Betlejum! Išaiškink mums, tēvuk, ką tas viskas reiškia ir ką reikia dabar daryti?

SENUKAS (*žiuri į dangų, paskui, maldingai sudējęs rankas, pradeda giedot*).

No. 2. SENUKAS ir CHORAS.

Mums linksma naujiena, broliai, klausykit:
Gimusį vaikelį visi sveikinkit.

PIEMENYS.

Kaip linksma ta naujiena,
Kad gimdo sunų pana!
Dievui garbę duoda už Jo gērybes,
Laisvę žmonēms garsin dvasios augštybēs.
Yra brangi ta naujiena,
Kada sunų gimdo pana!
Eikim ten pažiurēti
Ir sveikinti.

ANGĒLAI.

Et in terra pax hominibus, et in terra pax!
Gloria, gloria in excelsis Deo!

PIEMENYS.

Balsai angēlų skamba padangēse,
Garbinkim Dievą ir mes giesmēse.
Garbē Dievui ant augštybēs,
O žmonēms ant šios žemybēs
Tegul bus ramybē!

ANGĒLAI. Gloria, gloria etc.

SENUKAS.

Mums linksma naujiena, broliai klausykit,
Gimusį vaikelį visi sveikinkit!

PIEMENYS.

Kaip linksma ta naujiena,
Kad gimdo sunų pana!
Dievui garbę duodu už Jo gērybes,
Laisvę žmonēms garsin dvasios augštybēs.
Garbē Dievui ant augštybių,
Dievui garbē!

ANGĒLAI. Gloria, gloria in excelsis Deo!

SENUKAS (*kalba, pakēlęs rankas ir akis į dangų*). Ačiu Tau, maloningas Viešpatie, kad susimilējai ant prasikaltusio svieto ir atsiuntei žadētąjį Išganytoją! Mes nesame verti savo akimis matyti tą Dangišką Kudikēlį, tad leisk mums nors ištarti Tau širdingiausį ačiu už Tavo malones ir paaukoti Tau musų širdis, degančias tikējimu, vilčia ir meile!

SCENA V.

PIEMENYS ir ANGĒLAS.

No. 3. ANGĒLAS, solo.

ANGĒLAS (*atsiradęs prieš piemenis*).
Piemenēliai, vargdienēliai, esu Dievo siuntinys!
Sakau reiškiai, šiąnakt aiškiai
Gimē, kurs jus išganys.
Bēgkit, bēgkit, piemenēliai,
Duokit garbę kudikēliui
Prakartēj suvystytam.
(Angēlas išnyksta.)

LUKOŠIUS. Tai šitas ir yra tas pat jaunikaitis, ką pirmai mums pasirodē.

SENUKAS. Tai Dievo angelas, vaikeliai. Dabar aš matau, kad Maloningas Dievas suteikē mums didžiausią laimę: jis leidžia mums pamatyti ir pasveikinti Mesiją! Eime vaikeliai, visi pasiklonioti Dangiškam Kudikēliui. Neužmirškime nunešti jam ir dovanēlių, kad parodyti savo duosnumą ir širdies meilę!

LUKOŠIUS. Taip, bēgkim pasiimti dovanų ir skubinkime į Betlejų, kad kogreičiausia pamatyti tą kudikēlį! (*Kaikurie piemenys išeina dovanų atsinešti, kiti, pasilikę ant scenos, ima iš savo pundų dovanas. Jiems besirenkant, už scenos ima giedoti angēlai, paskui pradeda rinktis piemenys su dovanomis ir gieda drauge.*)

No. 4. ANGĒLŲ ir PIEMENŲ CHORAI.

ANGĒLAI.

Viduj tamsios nakties garsai išeina,
Kelkit piemenēliai, Kristus jums gema!
Kogreičiausiai skubinkites,
Į Betlejemą bēgkite,
Pasveikint' Ant.

PIEMENYS.

Mums Kristus gema, kelkimes!
Mums Kristus gema!
Kelkit, piemenēliai,
Kristus mums gema!
Kogreičiausia skubinkimes,
Į Betlejų bēgkime!
Skubinkimes, visi bēgkim,
Dovanēlēs Jam paškim,
Mielam Vaikeliui.

SENUKAS (*Malkā susirinkusiems piemenims*). O ką, vaikeliai, ar jau prisirengēte? Ar turite dovanēles?

VIENAS PIEMUO. Štai aš nunešiu kudikēliui ēriuką.

KITAS PIEMUO. O aš porą balandēlių.

TREČIAS PIEMUO. Aš — pieno puodynę.

VISI PIEMENYS (*rodydami pundelius, sako vienas nešąs sviesto, kitas — vuogų, dar kitas duonos, mēsos kumpį ir tt.*). Eime kogreičiausia pas Vaikelį.

SENUKAS. Ak, Viešpatie! Niekada aš nesitikējau susilaukti tokios laimēs, niekad nesvajojau, kad galēčiau pats rengtis ir eiti pasveikinti naujai gimusį Mesiją. Aš pats sau netikēčiau, jei nematyčiau šios dangiškos šviesos, reiškiančios Išganytojaus atējimą.

No. 5. SENUKAS ir CHORAI.

SENUKAS.

Matyt tiesą, regim šviesą
Ant Betlejaus, kaip dienos;
Negirdējom, nereg'jom
Naktica tokios nei vienos.

PIEMENYS.

Bēgkim, bēgkim, piemenēliai,
Duokim garbę Kudikēliui
Prakartēj suvystytam.

ANGĒLAI. Gloria, gloria in excelsis Deo!
(*Piemenys išeina* [illegible])

UŽDANGA.

GYVENIMAS IŠLIUOSUOTOJE PRANCUZIJOJE.

(Pabaiga nuo 5 puslapio)

kui yra jau prie darbo ir ne turi teisės ilgiau gulėti, kaip kad jie. Naktimis visi turi buti ramus ir eit gult prieblandose, nes joks žiburys nėra pavelytas.

Toks gyvenimas yra sveikas ir naudingas, kas liečia valandas ir tyrą orą. Tokio gyvenimo intekmės pasirodo kareiviuose: nudegę, užkietėję, nelepus ir skirtingi nuo tų laikų, kuomet miestus apleido. Ypač atmainą pastebėjau krikšto sunuose. Jei išliks, jie gyvenimą keliais metais prailgins.

PIRAMIDU SARGAS.

Jaunikaičio Kelionė.

Platus kelias tiesiasi nuo rytų į vakarus. Pilnas keliaujančių žmonių. Visi jie iš rytų į vakarus eina.

Priėjo didkelį jaunikaitis. Žiurėjo į praeinančius žmones ir stebėjosi. "Kur toji milžiniška žmonių daugybė keliauja? Ir vis į vieną pusę..." Ilgai mąstė, bet užsiduoto klausimo išrišti negalėjo.

Traukė su keliaujančia minia, tai pakeliais vaikščiojo. Klausinėjo žmonių, kad išaiškintų jam kelionės paslaptį, ieškojo žmogaus, kurs jam kelionės tikslą nurodytų. Veltui. Nesiliovė jaunikaitis paslapties išaiškinimo ieškojęs, nenustojo su visais keliavęs.

* * *

Saulutė kilo iš patvinusio horizonte ruko į giedriąją padangę, savo šiltučiais spinduliais nuo želmenų lapelių šaltos rasos žibutes šluodama. Gyvas, linksmas pavasario rytmetis kvatojosi, o to juoko skardas po laukus, miškus skambėjo. Vėsios oro bangos, laukų žiedus išmaudžiusios, saldžiu kvapu dvelkė.

Jaunikaitis klausė žiniaus pasakojimų apie žmonių kelionės tikslą, apie Amžių Sostapilį, į kurį tąs kelias veda per stovinčius prieš jo akis kalnus, ukuose paskendusius; apie to pilies augštą bokštą, kuris yra rubežiumi saulės ir kitų dangaus žiburių kelių; apie Palaimos Dvasią, ten gyvenančią: kaip ji, keleiviams pilį pasiekus, didžioje savo garbėje nusileidžia jiems vainikų teikti už garbingą Amžių Sostapilio pasiekimą; begalinį keleivių džiaugsmą, kuomet vainikuotomis galvomis, Palaimos kiltybę apsiaustį, Amžių Pranokėjui himnus gieda...

Klausęsi jaunikaitis žiniaus pasakojimų ir suėmė jį begalinis pilį pasiekti noras ir ten apsigyventi.

Leidosi kelionėn.

Kelionės pradžia, naujos viltys, keleiviai — viliote viliojo jo drąsius žingsnius amžių pramintais keliais.

Daug kelio nuėjo plačiais laukais, per daug sraunių upelių persikėlė, minkštučių pavėsių praėjo, kalvų perlipo. Bet pilies vis dar nesimatė, nesimatė nė jos augšto bokšto. Vien kalnai priešakyje riogsojo su sniegu apkretusiomis viršunėmis ir ant jų šonų dribsančiomis debesų kupetomis.

Pavargo, pailgo kelionėlė.

Tiesusis kelias užsibaigė. Prasidėjo visokie kalnų užsisukimai, slyduomis uolomis perlipimai, nusileidimai.

Sunkus, vargingas kalnais kelias daug jėgų, kantrybės reikalavo. Pro užlužusias uolų sienas takelis vingiavosi, rietėsi apie kalnų šonus, tai vėl lygumomis gudriai, it driežas, pievoj, apaugusiais gilių ežerų, upelių pakraščiais slapstėsi. Kartais, staigiai užsikirtęs, užsilaužęs į nepraeinamas vietas, daubas, balas ir vėl išsineria į aikštę. Pinasi tarp nelygumų, pakriaušių, kemsynių, pranyksta ir vėl pasirodo tarp kalnelių baltuojantis.

Jau dvejodamas jaunikaitis žengė, takelį su vyliugyste rišti norėdamas.

* * *

Išėjo į didelę, gražią lygumą, prieš jo akis saulės šviesoje mirgaliuojančią, it kokią užburtą pasakišką šalį, neišsemiamos laimužės pilną, pirmaisiais pražydusiais pavasario žiedais mirgančią. Nesulaikomai jo širdis ir siela atsileido, kaip valtis, retežiams nutrukus, sriaunios upės vaga pasileidžia į pilną grožės, lipšnumo gyvybe siaučiančią jurą.

* * *

Gėlių laukai. Nuo jų saldus kvapas dvelkia. Ežerai, tvenkiniai. Juose baltos lelijos auga, galveles į skaidrų vandenėlį palenkusios. Regi ten jos save — pražydusias, išbujojusias, bet... nuliudusias. Liudėsio kalba skundžiasi, kad joms čia nuobodu, ilgu, kad jų čia niekas nelanko, nesigėri. Vėjeliui paputus, lapeliai sušnabžda; tarsi tuo šnabždėsiu kalbėdamos: "Eikš prie musų, jaunikaiti. Pasirinkęs, skink vieną. Geriaus buti priglausta prie tavo jaunos krutinės, ne kad čia savo gražumėliu didžiuotis. Žinok, kad augame del..."

Linksmas, ramus skina rožę, skina leliją, glaudžia jas prie savo jaunos krutinės, ją dabina. Nuvitus — skina naują, tik ką pražydusią. Gerisi baltais jų žiedais, tyru, saldžiu kvapu.

Minkštomis pievomis vaikščioja. Vieši po lapuotų girių pavėsiu. Klausosi skardžiai kleganečių paukštelių giesmių.

Laimės valandėlėms slenkant, džiaugiasi jaunuolis. "Kaip čia malonu, smagu viešėti tarp tų žalių, ošiančių girių, gėlėmis kaišytų pievų; klausytis kleganečių upelių, tekšenančių šaltinių!"

Tarsi rukas iš jo minčių abejonės išsiblaivė, it kalnas slegiančiu rupesčiai nukrito.

Drąsiai širdis suplakė, krutinėje gyvybės galinga banga pakilo ir kupinai gislomis liejosi, it narsus upelio vanduo, kuriame tirpstantis kalnų sniegas eikvojamas jėgas suteikia.

Sukauja, kvatojasi lėpumo bedugnėse plaukiodamas. Pavojingose vietose žaidžia. Bėgioja miškais, lankomis, gėlių laukais, mina po kojų gėlių pražydusias galveles. Jos suminto gražumėlio verkia ir verksmu paslaptingą oru skundą skleidžia. Žino, kad nebesipraus šalta rasa kas mielą rytmetėlį; žino, kad nebeatskris pilka bitelė jos žiedan meilės giesmeles duzgėti, nė auksiniai saulės spinduliai jų nebemeilnos. Ant purvelio sukniubusios nuvis, sunys... Jis jų verksmo negirdi. Drąsios jo širdies gailestėlis neliečia. Jo akys, gyvybės pilnos, nežiuri po kojų, bet lekia toli, toli, besotį troškulio verpetą sekdamos, į bekraštį geismų ežerą vedamos.

Taip jis siautė pakrypęs iš kelio, į Amžių Sostapilį vedantį.

* * *

Toli, toli nukeliavo. Už siubuojančių girių, banguojančių ežerų, turtingų pievų.

Pasibaigė keliai, takeliai.

Sustojo, mintyje užklausė savęs: "Kur toliaus bežengti?"

Nuliudo.

Tušti, nykųs laukai, be grožės, gyvybės jo akies neviliojo.

Vietoje šlamščiančių giružių, tekšenančių upelių, švilpė, kaukė vėtra, sausas smiltis laukais nešdama.

Juo toliau žengė, juo labiau klydo. O aplinkui augšti kalnai, tarsi tikslai, apsiautė, kelią pastodami. Diena temo, saulei už jų augštų viršunių užslinkus. Jos spinduliai, skubiai su liudnu kloniu atsisveikinę, lekia kalnų šonais, vidamiesi visą šviesos tvaną, į anapus kalnų, berybėn nupludusį. Gilios tarpkalnės skendo prieblandose, o iš jų baidyklių vaizdai, susikraipę šešėliai kilo.

Baugus, nedrąsus jis ėjo į begalinę tamsą, iki paskutiniam šviesos langeliui pranykstant.

Susižeizdavo, ant aštrių uolų parpuldamas. Lyg kilstančio debesio griausmas artinosi. Baimė visą apėmė, aštriais nagais virpančią sielą gniaužiodama.

Vaidentuvėje draikėsi neaiškus, beformiai šešėliai. Pabugusį širdis gailiai suvirpėjo ir audringos sanžinės balsas pakilo. Dvasios skausmuose šaukė: "Tamsa, pražutinga tamsa, prakeikta tamsa! Intraukė mane į šiuos dvokiančius urvus, tarp šaltų uolų. Ir šliaužioju, it šliužas, angė.."

* * *

Beklaidžiojant, beieškant vilties takelio, prisiminė kadaise jam sakyta žyniaus pasaka apie Amžių Sostapilį, Palaimos Dvasią, žiburius, kurie nakties tamsumoje spindi, suklydusiems kelią šviezdami. Vilties dvelktelėjimo pagautas, pakelia nuliudusias akis į tamsų, bet pilną žvaigždučių dangų. Koksai netikėtas į širdį skausmas smeigė, kuomet išvydo, kad jos nuo jo akies žvilgsnio gęsta! Tarsi milžinai kalnai suvirpėjo, protas mišo, sanžinės balsas, it viesula, kaukė iš nusiminimo, vienai po kitos vilties žibutėms merkiantis.

Ant tamsaus dangaus vien Kryžiaus žvaigždė negeso...

Kurie Bedieviais Vadinasi.

Bedieviais vadinasi tie, kurie netiki į Dievą ir Jo apreikštąsias tiesas.

Šiais laikais yra labai prasiplatinusi bedievybė. Kaikurie sau aiškina, kad tai delto bedievybė plečiasi, kad žmonės labiaus apsišviečia - susipranta. Nes kol buvo tamsesni, tai visi labiau tikėjo, o dabar ne. Tiesa, kad pirmiau nebuvo tiek bedievių, kaip dabar. Tiesa, kad dabar žmonės kur kas mokytesni, negu pirmiaus buvo. Bet nieks dar neprirodė, kad svietas del mokslo bedieviais taptų. Anaiptol ne.

Mokslas tikėjimo nenaikina. O kad seniaus žmonės labiaus tikėjimo laikėsi, negu dabar, tai delto, kad pirmiau žmonės buvo doresni. Nors šiaodieną svietas pasauliniame moksle eina pirmyn, bet doroje apsireiškė didelis nupuolimas. Norint kad bujotų tikėjimas, apart pasaulinio mokslo dar reikia buti doru, o tuosyk ir tikėjimas bus reikalingas. O jei kuris yra ir mokytas bedievis, tai jo mokslas yra vienpusiškas ir jam doros trukšta. Šiaip jau visi dori mokyti žmonės yra karštai tikinti.

Kur bujoja dora ir mokslas, ten bujoja ir tikėjimas. Tikėjimas varžo žmogaus blogą gyvenimą, o netikėjimas jį nuo to paliuosuoja. Kaip girtuoklis, pasileidėlis bus tikinčiu, kadangi tikėjimas jam draudžia apsirytį, draudžia ir pastoja kelią prie laisvos meilės? Norint pasiduoti kuno geiduliams ir jiems tarnauti, butinai reikia tikėjimą pamesti. Nes tikėjimas ir sanžinė nuolatos kartoja: "Žmogeli, nedaryk blogai, nes užsitrauksi Dievo bausmę". Apart girtuoklystės, paleistuvystės, dar yra ir kitos priežastys, kurios verčia buti bedieviu. Nors jų yra ir daugelis, bet čia dar paminėsiu tik porą — puikybę ir godulystę. Kuris jas turi, butinai turi tikėjimą atmesti. Kaip puikybę turintis gali buti tikinčiu, kadangi tikėjimas jį užtai pasmerkia? Kaip jis atlikinės tikybos priedermes, kadangi puikybė jo nedaleidžia? Štai, sakysime, reikia atlikti išpažintį, pasisakyti kunigui visus blogus darbus, daryti prisiketinimą ir tt. To neužtenka. Padarei kam skriaudą — kunigas liepsugrąžinti, nuplėštą garbę atitaisyti. O kaip puikorius atšauks kito nuplėštą šlovę, atlygins padarytą skriaudą, kadangi jo puikybė prie to neleidžia? Puikorius, vietoje atmesti puikybę, atmeta tikėjimą.

Taip pat godulystė turi pamesti tikėjimą, nes tas jam draudžia buti godišiu žemės turtuose, išnaudoti darbininką, neduoti mokesčio [illegible] siratoms ir tt.

Matote, delko daug netikinčiais - bedieviais liekasi. Arba jie turi atmesti minėtas silpnybes, norint pasilikti dorų, tikinčiu, arba turi atmesti tikėjimą. Dviems ponams sykiu tarnauti negalima. O kad žmogus iš prigimimo yra labiaus linkęs prie blogo, negu prie gero, tai vietoje atmesti blogus darbus, atmeta tikėjimą. Tikėjimas taip su blogais darbais nesutinka, kaip ugnis su vandeniu. Žmogus neįstengia suvaldyti kuno geidulių, nes jis mėgsta palaidų gyvenimą, o norint gyventi sulyg tikėjimo, reikia visus kuno geidulius paminti po kojų. To tai bedieviai ir nemėgsta.

Pažvelgkime dabar į musų pačių brolius lietuvius netikinčiuosius, bedievius. Anie taip pat šukauja, kad jie delto esą netikinčiais, kad esą labai apsišvietę, mokyti. Esą tik tamsus bemokslis galįs buti tikinčiu, o tokie "mokyti", kaip jie, tai ne.

Netiesą jie sako. Bedieviai nėra tokie mokyti, kokiais jie pats save persistato. Taipgi tikintieji nėra jau taip tamsus, kaip jie sau [illegible] persistato. Kiek man teko patirti Amerikos lietuviškus bedievius, didžiuma jų yra visai be elementario mokslo. Daugelis nemoka gerai savo vardo, pavardės pasirašyti. Kaikurie iš jų nemoka dar ir savo "šventraščio" "Šakės - Kardo" suslebizavoti! Savo vadų užfanatizuoti tamsus bedieviai gerųjų raštų nė neskaito, išskiriant tą jų "šventraštį" "Šakę - Kardą". Iš kur pas juos gali buti ta apšvieta ir mokslas, kuriuo jie mėgsta pasigirti? Ir ištikrųjų, jei jie butų skaitę dorus raštus, kuriuos yra parašę žmonės turinti blaivų protą ir mylintieji dorą, tai jie niekuomet tokiais fanatiškais bedieviais nebutų palikę. Prie viso to jiems dar prisideda tos priežastys, kurias minėjau augščiaus ir kurios jiems neleidžia buti dorais, tikinčiais žmonėmis. Kad savo nuogumą paslėpus ir nutildžius sanžinę, kuri nuolatos juos kremta už jų puikybę ir netikėjimą, kad nuslopinus - užsigdžius ir parodžius save mokytais, dorais ir teisingais, tai ir vaduojasi tuomi, buk jiems mokslas tai parodęs, kad nėra Dievo, nereikia tikėti. Bet vistiek savo dvasios nuogumą negi vėju [illegible]: visi dori žmonės mato, kas jiems yra, ir ko jiems trūksta, kad jie virto bedieviais ir tikėjimą atmetė.

Žodžiu, pritrukė doros, tvirtos valios suvaldymui šėlstančių kuno geidulių, o to nesant, taip ir pameta tikėjimą. Tiesa, kits bedievis yra ir nieko sau žmogus, bet tas jo dorumas tik paviršutiniškas. Jis delto tik dar doros laikosi, kad žmonių akyse pasirodyti teisingu, doru, o šiaip jau pas bedievį vidujinės doros neieškok.

Bedievis retas kuris yra linksmas. Jie daugiatsia vis nuliudę: veidas paniuręs, rupestingi. Delko? O delto, kad neturi ramios sanžinės. Turiu prisipažinti, kad mano tikras buvęs draugas liko bedieviu, atsimetė nuo tikėjimo. Jis pirmiaus budavo linksmas, smagus, akys šviesios, pilnos džiaugsmo. O dabar kas kita. Kada man tenka su juo pasikalbėti, tai mane apima skaudus jo pasigailėjimas. Iš jo akių ir veido matosi jame nesvietiškas nuliudimas, nusiminimas. Delko? Delto, kad nustojo tikybos ir gyvenimo vilties žvaigždutė jau baigia gęsti. Tos laimės, apie kurią jam inkalbėjo jo vadai, mato, nesurasiąs. O čia nelaimė prie nelaimės, vargas ant vargo. Vargas lydi gyvenimo dienas. Bedievis ieško tik laikinės laimės ant žemės, o kad mato jos nesurasiąs, dažnai pasidaro sau galą.

Sunku yra buti bedieviu. Nors jis giriasi ėsąs laisvas, liuosas nuo visko, bet sanžinė jį nuolatos kremta. It ta motina, gulėdama jau ant mirties patalo, sanžinė pakėlusi savo galvą išmetinėja jam už jo netikėjimą, blogus darbus. Tai vo, kodel bedieviai ir yra nusiminę.

Žmogui taip tikėjimas yra reikalingas, kaip augalui saulės šviesa. Kaip tas augalas, kuris negauna saulės šviesos, yra sugeltęs, mizernas ir negali išduoti jokio vaisiaus, taip ir žmogus, kuris neturi tikybos. Tikėjimas žmogui parodo, kur yra jo galutinas tikslas. O netikintis to nemato. Jis tik ieško ilgalaikinės laimės, kurios jis surasti negali. Tikėjimas mokina ir parodo žmogui kas gero, o kas blogo. Tikėjimo neturintis dažnai nemoka atskirti gero nuo blogo. Delto pastebime, kaip netikintieji bando patoisinti ir melagystę ir laisvąją meilę ir tt. Tik tikėjimas parodo, kas gera, o kas bloga. Nesakau to, jog tikintieji yra visi geri, o netikintieji blogi. Yra ir tikinčiųjų blogų žmonių, yra ir netikinčiųjų taip sau nieko. Bet tikintis tik tas yra blogas, kuris į savo tikėjimą žiuri pro pirštus ir neišpildo to, ko jį tikėjimas mokina. Netikinčiojo - bedievio dora, jei yra, tai tik paviršutiniška. Jis ant tik prisilaiko doros, kad nenustojus žmoniškumo ar simpatijos žmonių akyse. Vidujinės doros pas jį nėra. Netikintysis yra panašus į tą medį, kuris auga netoli Sodomos - Gomoros. Tas medis yra panašus į obelį ir jo vaisiai išrodo gražus, net viliote vilioja. Bet kada tą obuolį perpjauna pusiau, tai to obuolio viduje randasi dvokiantis purvas, it koks mėšlas. Taip pat ir bedievis. Kits turi paviršutinišką dorą, kaip to medžio vaisiai. Tikėjimas yra taip žmogui reikalingas, kaip jureiviui plaukiančiam juroje yra reikalingas vairas. Neturėtų to vairo — jį bangos neštų, kur joms tinkama. Kranto nepriplaukęs turėtų eiti į juros bedugnę. Žmogaus šv. tikėjimas yra kaip vairas, su kurio tik pagelba galima priplaukti prie sau paskirtos vietos.

Taip, tikėjimas yra brangus daiktas tiems, kurie jo svarbą supranta. Tik tas tikėjimo nebrangina, kuris apie jo svarbą ir reikalingumą tiek turi supratimo, kiek vištyčiai apie žemčiugo grudus.

I. F. K.

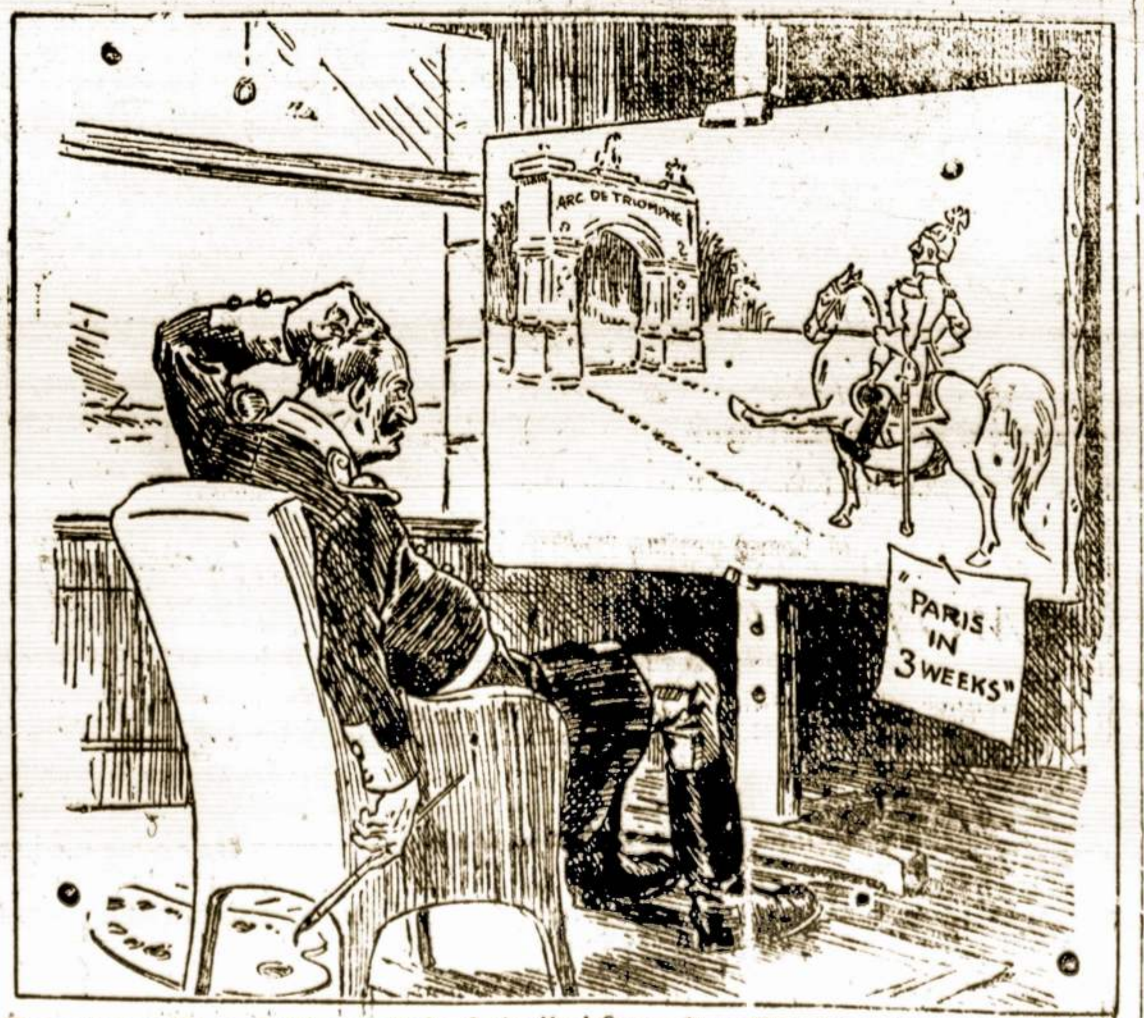

Kaizeris pradėjęs piešti paveikslą, kaip jis į 3 savaites Paryžiun nuvažiuos, niekaip nė užbaigti negali.

PAAIŠKINIMAS

prie straipsnio "Teorija ir Praktika", tilpusio "Garso" No. 12, iš priežasties sukeltų p. Bepartyvio ginčų ir kaikeno neteisingai suprastos to straipsnio minties, kurią [illegible] rašydamas.

Labiausia už viską neapkenčia laikraštinių polemikų ir jų veik niekad neskaitau. Bet šiuo kartu [illegible] nelaimės, priverstas esu *vardan teisybės, aiškumo ir klaidos atitaisymo* keletą žodelių parašyti.

Ačiu labai ponui Bepartyviui už nurodymą, kad mano raštelyje buvo kaikurie išsireiškimai nevisiems vienodai suprantami — aš juos rašydamas to nepastebėjau.

Žmogaus dalykas yra suklysti, o gero žmogaus dalykas yra klystantį ant gero kelio atvesti ir perspėti. Už nurodymą mano suklydimų ar apsilenkimo su tiesa, busiu visuomet kiekvienam dėkingas. Tiktai tie nurodymai turi buti teisingi ir faktais paremti, o ne abejotinos vertės spėliojimais. To reikalauja pati liogika, delto kad sumušimas išreikštos keno nuomonės reikalauja ir tos nuomonės sumušimo ir savo nuomonės teisingumo, intikrinimo. O to atsiekti pašiepiančiais ir pažeminančiais išsireiškimais, kaip "nieko nežinantis", "Dievo keršto inrankis" ir t. panašus — manding, vargu yra galima.

Nors ir nebuvau po moterų ir merginu intekme, kaip p. Bepartyvis tvirtina, bet moterų žodžiams tikiu taip lygiai, kaip ir vyrų žodžiams, nes jos tokie pat žmonės, kaip ir vyrai.

Bepartyvis man primeta vienpusiškumą, bet patsai savo rašinėlyje kaip tik tą silpnybę taip pat parodė, o kaip ką gal ir nevisai teisingai išsireiškė. Prikiša man,

Prie Upelio.

Saule leidos už kalnelio.
As sėdėjau prie upelio,
Po žaliuoj mėia pušele,
Ant minkštos, drėgnos pievelės.

Jaukus, mielas vakarėlis.
Siela kažkur plaukia - rangos.
Srauniai bėga vandenėlis,
Drumščias, kyla srovės, bangos.

Erdvėj slepias mėnesėlis,
Žvaigždės mirguliuoja, žiba;
Plaukia balsvas debesėlis;
A ugščiaus vėl dar keli kyla.

Akmenėliais vanduo teka
Taip maloniai ir jausmingai,
Rods, kad sielai ką ten šneka,
Ką kuždena paslaptingai...

Toliau, jaunam beržinėlyj,
Lakštingėlės girdžiu balsą.
Žiogai čirška žalinėlyj,
Uksi ir pelėda palša.

Pilnas oras pritekėjęs
Rutų ir rožėtų kvapo,
Mielos aidas susiliejęs
Po mėlynę skamba, plauko.

Man taip ramu čia sėdėti
Ir atgaivą semti sielai,
Ir su bangomis šnekėti,
Nors per naktį ilgą, mielą.

Bet nuovargis akis merkia,
Kunas lėpsta, jėgų stinga.
Jau į lovą vėla traukia,
Nors čia gražu ir meilinga.

Lakunas.

2 — VIII — 1917.

---

kad aš neteisingai pasakęs, kad buvę neaiškumai, esą to nebuvę. Bet taip sakyti taip pat yra perdrąsu, turint tą faktą mintyje, kad seimas rinko iš eilės dvi komisiji viena po kitos knygų peržiurėjimui, ir kaip girdėtis, kad galutinas dalykų užbaigimas, palikta net naujajai centro valdybai atlikti.

Neaiškumas visiškai nereiškia *neteisingumą*. Neaiškumas dažniausia išsiaiškina ir viskas pasilieka aišku, kaip ant delno, ir teisingu, kaip teisybė. Tai rašydamas aš taip ir maniau, kad tenai galės buti kas nevisiškai aišku, ar dei klaidingo dalykų supratimo, ar del kitos tai panašios priežasties.

Ant kiek aš žinau, tai Moterų San. buvo dvi srovi, iš kurių abi norėjo eiti prie tvarkos pagerinimo, o ką aš išsireiškiau, kad buvo pasiryžusios ant "žut - but" pervesti naują tvarką, tai aš maniau apie vieną ir kitą iš burio. Aš taip ir dabar manau. Juk kitaip ir buti negalėjo. Tą patvirtina ir tas faktas, kad seimas nutarė užvesti naują tvarką. Juk jeigu delegatės to butų nenorėjusios, tai to butų ir nepadariusios. O opozicija tokiame atsitikime visuomet buna.

P-as Bepartyvius pabriežia, kaipo argumentą prieš mane, kad esą knygos buvo *tvarkiai ir sanžiningai* vedamos. Tas labai gerai. Aš su tuom pilnai sutinku. Bet aš niekur nėsu parašęs apie jokį nesanžiningumą — tai kam tą kaišioti, kas nebuvo minėta?

Tvarka galėjo buti kogeriausia, bet aš apie tai gal ir klaidingai abejojau iš augščiaus jau nurodytų priežasčių. Bet niekad nemaniau kad tenai butų didelė betvarkė. Delto ir vartojau žodį "neaiškumai". O tokie dalykai, juk ir prie geriausių norų, ir prie sanžiningiausio knygų vedimo kartais pasitaiko.

Ką apie "raugus" ir "šaltinius", tai ar ponas Bepartyvis su tuomi sutinka, ar ne, jie buvo, ir savo ragus parodė Pittsburghe.

Ką prikiša man, kad moterų seimo nė matyti nemačiau, tai yra ir tiesa ir netiesa. Šiemetiniame seime nebuvau, o pernykščiame turėjau laimę ar nelaimę išbuti per visą seimą, kaipo svečias su patariamuoju balsu. Taip yra ir seimo protokole pažymėta.

Ar kam tinka, ar netinka, o aš moterų judėjimą seku ir seksiu, nes tas mane interesuoja.

Man nors tas malonu, kad svarbiausiose dalykuose mudu su p. Bepartyviu esava vienos nuomonės.

1) Kad seimas gerai padarė investamas naują tvarką ir pavesdamas tą dalyką pravesti žinovams, specijalistams ir

2) *Kad moterys veikėjos, valdybos buvusios narės, yra teisingos ir vertos pagerbimo ir padėkos* už savo uolų ir teisingą pasidarbavimą Mot. Sanjungos labui.

Tikiuosi, kad šiuomi pilnai visą paaiškinau, ir jeigu kas buvo išsidirbęs klaidingą nuomonę apie Mot. San. valdybos nares ar kitas veikėjas po intekme mano parašyto straipsnelio "Teorija ir Praktika" dabar tą klaidingumą bus priverstas prašalinti, taip kaip ir nebuvusi, o p. Bepartyviui esu dėkingas už tai kad man tuos dalykus prikišo ir tuomi davė progą dalyką išaiškinti.

Taip pat buvusios centro valdybos narių persiprašau, jeigu jos turėjo iš to kokius nemalonumus. Aš rašydamas turėjau geriausius norus, bet jeigu vieną - kitą žodį klaidingai ar nevietoje pavartojau, tai čia yra mano klaida ir tikiu, kad jau ją dabar atitaisiau.

F. V.

P. S. Daugiau šiuomi reikalu niekam nesakysiu nė žodžio, nes jau užbaigiau.

F. V.

Red. Prierašas: Nė kitiems ta e reikale ką nors rašyti nepatartume, nes redakcija jų "Garsan" daugiau nebetalpins.

Susirinkimai.

LABAI SVARBUS SUSIRINKIMAS.

Chicagos I Apskritys Sus-mo Liet. R. K. Am. laikys susirinkimą 7 d. spalių mėn., 2 valandą po pietų, šv. Jurgio parap. salėje, 3230 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Visi delegatai, kurie yra paskirti kuopų dalyvauti Apskričio susirinkimuose, malonės **butinai** pributi, nes bus daug naujų dalykų iškelta aikštėn. Daug bus kalbama pagerinimui musų Susivienijimo. Taipgi bus tartasi apie budus, kokiais butų galima labiau praplatinti musų Susiv. Kas norite išgirsti apie naujus negirdėtus sumanymus, ateikite Kurie negalite atsilankyti, praneškite savo sumanymus laiškais.

Sū pagarba
J. Tumasonis,
Apskr. Raštin
3233 Auburn Ave.,
Chicago, Ill.

INKERMAN, PA.

S. L. R. K. A. 194 kuopa turės susirinkimą rugsėjo 16 dieną, 1917, 2-rą valandą po pietų, Prano Pukelio salėje, 32 Main St.

Kviečiame visus narius pributi ir naujų prisirašyti atsivesti.

Jonas Juknius,
kp. raštininkas.

BROOKLYN, N. Y.

135 kuopos Susiv. L. R. K. A. susirinkimas įvyks 9 rugsėjo dieną, nedėlioj, tuojaus po pamaldų, Pan. Šv. Apreiškimo mokyklos salėje. Visi nariai malonėkite pributi.

P. Lukoševičius

WESTFIELD, MASS.

S. L. R. K. A. 97 kuopa turės mėnesinį susirinkimą 9 d. rugsėjo, 1917. Susirinkimas bus paprastoje vietoje 1:30 val. po pietų.
Malonėkite visi nariai ateiti ir užsimokėti mėnesines duokles, taipgi nepamirškite prikalbinti ir atsivesti naujų narių prisirašyti prie musų kuopos.

K. V. Masaitis.

BROOKLYN, N. Y.

42 kuopa S. L. R. K. A. laikys mėnesinį susirinkimą nedėlioje 9 d. rugsėjo, tuojaus po sumai.

Visi nariai malonės užsimokėti užvilktas mokestis, kad netapti saspenduotais. Atsiveskite ir naujų prisirašyti prie šios organizacijos. Kalbinkime naujus ir didinkime narių skaitlių.

K. Krušinskas,
kp. raštin.

BROOKLYN, N. Y.

Mokslo metas visose parapijinėse mokyklose prasidės 10 rugsėjo d. Katalikų tėvų pareiga leisti savo vaikus į parapijines mokyklas.

S. L. R. K. A. narių ir visuomenės domai.

Kazimieras Stankevičius buvo S. L R. K. A. 137 kuopos iždininku ir vasario mėnesy 1916 m., bėgdamas nuo savo pačios išnešė ir visą kuopos iždą: $25.56. Išbėgdamas pranešė vienam kuopos nariui, kad jis pinigus sugrąžįsiąs ir kad mes jo neieškotumėm. Iki šiol tų pinigų nesugrąžino ir ant musų laiškų jau neatsako. Jis yra apie 5 pėdų ir 6 colių didžio, sakosi esąs 46 metų bet atrodo daug senesnis. Lietuviškoj kalboj dažnai vartoja angliškus išsireiškimus. Šių metų pradžioj jis gyveno Detroit, Mich., bet dabar nežinia kur.

S. L. R. K. A. nariai, patėmiję tokį kur nors, praneškite kuopos sekretoriaus vardu:

P. PR. PETRĖNAS,
422 Island Ave., Rockford, Ill

SEKANČIAS KNYGAS

veltui galima gauti S. L. R K. A. Knygyne.

1. Europos Istorija.
2. Lietuvių - Lenkų Unija.
3. Kražių Skerdynė.
4. Petras Žemaitis.
5. Diedai ir Gražina.
6. Valenrodas.
7. Budas Senovės Lietuvių.
8. Kelionė į Europą.
9. Lietuviška Chrestomatija
10. Padėjimas Lietuvių Tautos po Maskoliais.
11. Kuomi žmonės gyvena.

Tėmykite, Kuopų Raštininkai: kiekvienas naujas sanarys turėtų gauti Lietuvių - Lenkų Uniją, tuojau, prisirašant, kaipo premiją. Tie, kurie apie tai nesirupinate, naujus draugus skriaudžiate. Visas minėtas knygas ant kart gauna tiktai šiela kuopa. Krasos išlaidas apmoka knygas užsisakiusieji.

Kun. S. Struckus,
Plymouth, Pa.

KAM RUPI TAUTOS ATEITIS

Skaitykite ir platinkite Blaivybės laikraštį

"TAUTOS RYTAS"

Kaina metams Suvienytose Valstijose .... $ .75
Į kitas valstijas 1.00
Pavienis numeris .... .07

"TAUTOS RYTAS"

120 Bowen Street, So. Boston, Mass.

Ar skaitote Lietuvių Katalikių Moterų

Mėnesinį Žurnalą

"MOTERŲ DYRVĄ"

Jei ne, nelauki nė dienos, bet susipažinki su ja, o tikrai nesigailėsi tą padaręs.

"Moterų Dirva" kupina indomiausių dalykėlių ir žinelių. Metams kaina tik doleris, pusmečiui 65c., egzempliorius 10 centų.

Adresuoki:

"MOTERŲ DIRVA"

242 W. Broadway, S. Boston, Mass.

SUSIV. LIET. R. KAT. A. CENTRO VALDYBA.

Prez. - J. S. Vasiliauskas,
112 N. Greene St.,
Baltimore, Md.

Vice-prez. - A. J. Sutkuš,
6329 S. Fairfield Ave.,
Chicago, Ill.

Raštin. - P. Mulevičius,
456 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Iždinin. - J. Stulgaitis,
140 So. Meade St.,
Wilkes Barre, Pa.

Iždo globėjai:

J. Jaroševičius,
1135 Washington St.,
Norwood, Mass.

K. Vaišnoras,
207 Radcliffe St.,
Pittsburgh, Pa.

Dv. vad. - Kun. N. J. Petkus
259 N. 5-th St.,
Brooklyn N. Y.

Knygius - Kun. S. Struckus
St. Casimir's Rectory,
Plymouth, Pa

Literatiška Komisija:

Kun. F. Kemešis,
242 W. Broadway,
So. Boston, Mas

J. G. Miliauskas,
1910 Carson St.,
Pittsburgh, Pa

J. B. Šaliunas,
866 Bank St.,
Waterbury, Conn

TAUTOS FONDO VALDYBOS ADRESAI:

Garbės Pirmininkas — Jo Eminencija Kardinol. James Gibbon
Baltimore, Md

Pirmininkas — Kun. J. Jakaitis,
41 Providence St.,
Worcester, Mass

Pavaduotoja — A. Nausiedienė,
917 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill

Pavaduotojas — J. Kaupas,
456 Grand St.,
Brooklyn, N. Y

Sekretorius — K. Pakštas,
917 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill

Iždininkas — B. Vaišnoras,
1514 Carson St.,
S. S. Pittsburgh, Pa

Iždo globėjai:

Kun. S. Čepananis,
318 Fourth Ave.,
Homestead, Pa

J. Tumasonis,
208 E. 14-th Ave.,
Homestead, P.

S. L. R. K. A. CHICAGOS I APSKRIČIO VALDYBA:

A. J. Sutkus, pirm.,
6329 So. Fairfield Ave

J. Tumasonis, raštin.,
3233 Auburn Ave

Orgonizatoriai:

P. Cibulskis,
2349 So. Oakley Ave

J. Tumasonis,
3233 Auburn Ave

KATALIKŲ SPAUDOS DR-JOS CENTRO VALD. ADRESAI:

Kun. P. Lapelis, pirmin.,
10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.
J. Tumasonis, raštin.,
917 W. 33 St., Chicago, Ill
Iz. Nausieda, iždin.,
917 W. 33 St., Chicago, Ill.

Susivienijimas Lietuvių R. K. Amerikoje

— yra tai —

Gyviems Džiaugsmas! Sergantiems Viltis! Mirštantiems Ramybė!

Tukstančiai Lietuvių Katalikų priguli prie šios organizacijos ir tukstančiai kas metas prisirašo naujų narių; bet da yra daugelis, kurie apie šią organizaciją nėra girdėję, nes, jei žinotų, skubintųsi ir jie naudotis ta laime, kurią teikia Susiv. L. R. K. A. prie jo prigulintiems.

Štai ką šioji organizacija veikia ir kokią naudą neša

Skleidžia apšvietą — išleizdama, išdalidama gerus raštus savo nariams ir siuntinėdama jiems organą **"GARSĄ"** veltui (dovanai).

Platina dorybę — suteikdama gerus patarimus ir nurodymus dvasiškuose ir tikėjimo reikaluose.

Aprupina ligonius — suteikia pašelpą sergantiems nariams, moka po $3.50, $7.00, $10.50, $14.00 kas savaitė, pagal laipsnį, ant kiek narys yra prisirašęs.

Apsaugoja gyvybę — mirus nariui, Susivienijimas išmoka jo šeimynai arba artimiausiems giminėms $150.00, $250.00, $500.00, $750.00, $1000.00 pomirtinės, pagal skyrių, ant kiek sumos buvo apsidraudęs.

Šelpia negalinčius narius ir našlaičius — skiria aukas varginga[me] padėjime esantiems Susivienijimo nariams, taipgi našlaičiams (siratoms), kurių tėvai yra mirę ir gyvi budami prigulėjo į Susivienijimą.

Rupinasi Tautos reikalais — remia piniginiškai lietuvių kulturiškas įstaigas, kaipo: mokslo, apšvietos, dailės ir t. p. Taipgi palaiko tokias įstaigas ir paremia veikėjus, dirbančius del Lietuvos labo. Apgina lietuvius ir lietuvių vardą nuo visokių užpuolimų ir skleidžia kiltą dvasią apie Lietuvius tarp svetimtaučių.

Įstojimas į Susivienijimą Lietuvių R. K. Am. labai pigus. Mokestis už apsaugą ir pašelpą labai lengva, kiekvienas gali išsimokėti be jokios sunkenybės. Norėdami gauti informacijų apie išlygas prigulėjimo, kreipkitės į vietines kuopas, kurios randasi beveik visur, kur tik lietuviai yra apsigyvenę, arba tiesiai į Centro raštinę šiuo adresu:

P. MULEVIČIUS, S. L. R. K. A. Raštininkas,
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE IR PLATINKITE

Lietuvių Darbininkų Sąjungos

Laikraštį

"DARBININKĄ"

EINA UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS

Jame rasite žinių iš viso pasaulio.

"DABININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama

Prenumeratos Kaina:

Tris Kartus savaitėje metams	$3 00
Vieną kartą savaitėje "	$1.50
Bostono apielinkėje "	$4 00
Užrubežyje "	$4.25
Vienas numeris	3c.

Reikalaukite pas agentus arba

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Tik vienas iš šio burio užsisakė "DRAUGĄ", bet "draugas" taip indomus, kad visi užsisakusiojo draugai ir prieteliai jį nori skaityti.

Kam lysti kaimynams į akis, prašinėjant "DRAUGO" pasiskaityti, kam kitiems nesmagumus daryti, kad gali pats sau "DRAUGĄ" išsirašyti. Dienraštis "DRAUGAS" metams kainuoja $4.50, Chicagoje $6.00. Vienas numeris pamatymui siunčiamas dykai.

Adresas:

"DRAUGAS"
Lithuanian Daily Friend
CHICAGO, ILL.

LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESOS

Jei trokšti įgyti tikrų šviesą, užsisakyk laikraštį, kurį skaitydamas pats apsišviesi ir kitam galėsi prie šviesos parodyti kelią.

"ŠVIESA" rašo labai daug pamokinančio apie žmogaus pažangumą.

"ŠVIESA" kainuoja metams tik 50 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

"ŠVIESA",
46 CONGRESS AVE.,
WATERBURY, CONN

Bell Phone, Dickinson 3995 W

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Physician and Surgeon lietuvis gydytojas ir chirurgas pabaigęs Indianos Universitetą! Gydo visokias ligas vyrų, moterių ir vaikų. Dato operacijas.
Ofiso valandos: 9-11 ryto, 2-4 po piet, 7-9 vakare. Nedėliomis: 9-11 ryto, 1-4 po piet.

Vietinės Zinios.

BAZARO REIKALE.

Šiomis dienomis Laikinis Bazaro Komitetas išsiuntinėjo Didžiojo New Yorko ir apielinkių draugijoms bei organizacijų kuopoms sekančio turinio atsišaukimą:

"Gruodžio mėnesyje, š. m., vienoje didžiausių ir gražiausių New Yorko salių (Madison Square Garden) bus didelis alijantų (Anglijos, Prancuzijos, Rusijos ir k.) bazaras arba fėrai. Centralinio Lietuvių Komiteto pasidarbavimu ir lietuviai tame bazare gavo savo skyrių.

Kiekvienas supranta tokiame bazare dalyvauti svarbumą. Jei sutartinai visi veiksime, iš jo lietuviai ir Lietuva gali susilaukti nemažesnės naudos, kaip iš pereitų metų Lietuvių Dienos. Gerai pasidarbavę, galime surinkti bent 10.000 dolerių del karės nukentėjusių savo brolių sušelpimui, be to, svetimtaučius supažindinti su lietuvių veikimu ir daile ir Lietuvos vardą pakelti.

Šiame momente, kada musų tėvynės laisvė kaip ant plauko kabo, Lietuvai yra svarbus kiekviena kitataučių apie ją gera opinija, kiekvienas žymesnių žmonių geras žodis. Šiame bazare, kaip žinoma, lankysis visi alijantų dipl'omatai, anbasadoriai, konsul'ai, pribus Suv. Valstijų prez. Wilsonas ir daug senatorių bei kongresmonų. Todel geresnės progos lietuviams pasirodyti nebegali būti.

Rugpiučio 17 d., š. m., įvyko Brooklyno lietuvių susirinkimas, kuriame nutarta imti tame bazare dalyvumą. Susirinkimas buvo surengtas ant greitųjų, todel ne visi lietuviai galėjo jame dalyvauti. Išrinkta komitetas iš 10 žmonių, kuriems ir pavesta tolesniais bazaro reikalais rūpinties.

Rugpiučio 25 d., įvyko antras susirinkimas, kuriame augščiau minėtas komitetas ingaliota sušaukti visuomeniškąjį susirinkimą visų Didžiojo New Yorko ir apielinkių lietuvių.

Tas susirinkimas įvyks **Seredoj, 19 d. rugsėjo, 1917,** prasidės lygiai 8 val. vakare, Pan. Šv. Apreiškimo parap. salėje, kampas North 5-th ir Havemeyer Sts., Brooklyn, N. Y.

Pasitikima, kad ir jusų draugija, ikišioliai visokį prakilnesnį sumanymą uoliai rėmusi, neatsisakys ir šiame susirinkime dalyvauti. Atstovų galima siųsti: po 3 nuo draugijos ir po 1 nuo kiekvieno 100 narių.

Sprendžiamąjį balsą susirinkime turės tik draugijų atstovai ir taip žymesnieji asmenys, speciali užkvietimą gavę. Bet dalyvauti susirinkime gali kiekvienas lietuvis su patariamuoju balsu.

Šiame susirinkime bus išrinktas pastovus komitetas kuris į savo rankas paims visą bazaro rengimą, suims inplaukusius pinigus ir išsiųs juos Lietuvon (nutarta visus pinigus pasiųst del karės nukentėjusiems Lietuvoje.). Tuom komiteto veikimas užsibaigs. Taipgi ir kiti dalykai bus apsvarstyta, kurių čia nepaminėta.

Pasitikėdami, kad musų pakvietimą atsiliepsite ir prisiųsite savo atstovus, pasiliekame

Su pagarba,
S. P. Burneika, pirm.
Matas Milukas, rašt."

Panašus atsišaukimai išsiuntinėta ir pavieniams žymesniems šios apielinkės asmenims.

M—tas

NELAIMINGI ATSITIKIMAI.

Už rugpiutį mėnesį 61 asmuo mirė nuo nelaimingų atsitikimų. Iš tų 34 buvo vaikai, o iš tų 14 neturėjo dar 6 metų amžiaus. 12 buvo nuo 16 iki 50 metų, o 15 senesnių, kaip 50 metų. 15 buvo užmušta automobiliais, 13 — "trokais", devyni — arkliniais vežimais ir septyni — gatvekariais. 5 užsimušė nuo vežimų krisdami, likusieji — vežimams susidaužant.

Pereitais metais tame pačiame mėnesyje užmušta Brooklyne 36 asmens.

IŠ SIUVĖJŲ GYVENIMO.

29 rugpiučio d. buvo sušauktas siuvėjų extra susirinkimas, ant kurio ir aš nuvykau.

Susirinkimą veda neva pirmininkas, bet ištikrųjų tai viską diktuoja Bekampis. Jeigu ką susirinkimas nutarė ne pagal Bekampio noro, tai tas buna atšaukta ir taip nutaria, kai B. nori. Pavyzdin, nutarė, kad kontraktorius Gražulis turi užsimokėti bausmės $50.00 už tai, kad vienam iš darbininkų nepakėlė mokesties $1.00 į savaitę, kuri buvo pakeita visiems kitiems. Tariant, kada turės Gražulis užsimokėti tą bausmę, susirinkimas nutarė, kad ateinančią subatą. Bekampis ant to nesutiko ir turėjo susirinkimas tą nutarimą atšaukti ir palikti ant nuožiuros valdybos (ex—board).

Nutarimams visus inešimus perstato tik Bekampis. Išduodama raportas, kad bunęs socialistų suvažiavimas, ant kurio ir siuvėjų delegatai buvę; ten nutarė vykinti aika, ant kurios reik pinigų. Iš susirinkimo ant juoko pa[illegible] vienas $500.00, bet kiti klausia, del ko tie pinigai [illegible] sumandoti. Galutinai nutarė duot $50.00 revoliucijai, [illegible] socialistų laikraš[illegible] įsibuna.

Galiaus stambesnis ir skandališkai iškilo tarimas prie Jančauskus. Mat, apie [illegible] Jančauską buvo iškilęs tarimas del jo moters, bet jo brolis užsistojo, ir sukėlė lermą. Norėjo išmesti maršalkos iš salės, bet Jančauskas pasakė, kad kas prie jo prieis, tai tam bus kumštis. Niekas neišdrįso prie jo eiti. Bet galutinai nutarė jam bausmės $25.00 ir išrinko komisija iš 10 asmenų paduoti į teismą už lermo sukėlimą. Navatna — už brolį užsistojo, ta pats inklimpo.

P.

GAISRAS.

Rugsėjo 1 d. sudegė lietuvių korporacijos siuvykla, kurioj dirbo apie 100 darbininkų. Žinoma, dabar neteko darbo tulam laikui.

Darbai, abelnai imant, pas siuvėjus eina neblogai. Tik kaikurios dirbtuvės silpnai dirba. Tad liuosų nuo darbo siuvėjų yra.

Tulose dirbtuvėse prosininkams sustojo darbas iš tos priežasties, kad pradėjo dirbti kareiviams drabužius, kurių prosyti nereikia.

P.

BLAIVYBEI DAR SUNKU VIEŠAI VEIKTI.

Rugsėjo 2 d. Lietuvių Blaivininkų Dr-ja ir 134 kp Sus. L. R. K. A. turėjo mėnesinį susirinkimą. Buvo išduotas raportas komisijos, kuri rupinosi paieškoti išvažiavimui į pašalį miesto tokią vietą, kur nebutų svaiginančių gėralų. Bet, deja, nesurado tokios vietos ir išvažiavimo negalėjo surengti. Sako, kur tik randi šiokią tokią vietą, nors girios viduryje, tai ten Bačchas dievaitis užviešpatavęs. Nutarė išvažiavimą atidėti ant ateinančio meto.

Išrinko į New Yorko šaukiamą bazaro konferenciją savo atstovus. Konferencija bus 19 d. rugsėjo.

Katalikų Spaudos Savaitės reikalams paaukojo 5 dolerius.

Nutarė šaukti extra susirinkimą ant 16 d. rugsėjo, toj pačioj vietoj, sutvarkymui viso rengimo teatro "Žydų Karalius". Verta visiems nariams pributi, nes svarbus dalykas.

Kuopos Reporteris.

IŠ ŠV. P. APREIŠK. PAR. GYVENIMO.

Iš meilės dievaičio veikimo.

2 d. rugsėjo moterystėn istojo Viktoras Vasilis su Ona Augustiniute. Šliubas buvo labai iškilmingas: ant didžiojo altoriaus visos žvakės ir bažnyčioje visa elektra žibėjo. Vargoninkas Kvedaras labai gražiai vargonais pagrojo. Vestuvės atsilavo labai ramiai, pavyzdingai suboje, be jokio triukšmo. Ant vestuvių atsilankė ir vietinis klebonas kun. N. J. Petkus.

Ilgiausių metų jaunai porelei! Lai buna jiems taip linksma ir šviesi ateitis, kaip linksmas ir šviesus buvo jų šliubas; taip ramus jų visas gyvenimas, kaip ramios buvo jų vestuvės!

Iš garnio veikimo.

Pastaruoju laiku p. garnys apdovanojo sekančias šeimynas:

1. Antaną ir Oną Zaleckius sunumi, kurs pakrikštytas Jonu.
2. Motiejų ir Oną Urbonas sunumi, kurs pakrikštytas Juozapu - Česlovu.
3. Juozapą ir Oną Klimus sunumi, kurs pakrikštytas Aleksandru.
4. Joną ir Magdaleną Balženčius dukterimi, kuri pakrikštyta Aldona.
5. Antaną ir Veroniką Palčiunus dukterimi, kuri pakrikštyta Matilda - Veronika.
6. Stanislovą ir Magdaleną Palinkaičius sunumi, kurs pakrikštytas Stanislovu.
7. Antaną ir Pranciška Marcinkus sunumi, kurs pakrikštytas Antanu - Jonu.
8. Anastazą ir Konstanciją Sadauskius sunumi, kurs pakrikštytas Česlovu - Anastazu.
9. Henriką ir Elzbietą Riese dukterimi, kuri pakrikštyta Elzbieta - Ceciliją.

Kaziuko Kampelis.

Nedėlioj, 2 d. rugsėjo, Šv. Pan. Apreiškimo bažnyčioje tapo sujungti moterystės ryšiu p-lė Adelė Bieliutė su p. Jurgiu Bakunu. Po ceremonijos jaunavedžiai ir svečiai nuvyko į Cliffside, N. J.

Jaunavedė veikli narė 41 Vyčių kuopos ir dainininkė. Nuo minėtos kuopos suteikta jaunavedžiams dovana ir pasveikinimas.

Ilgiausių metų jaunavedžiams!

Subatoj, 2 d. rugsėjo, policija užėjo Kundroto karčiamon, Grand St., ir padarė "raidą". Tapo areštuota 12 žmonių už vartojimą "gamblerių" įrankių.

Naujai inrengta
„GARSO"
SPAUSTUVĖ
atlieka
Visokius Spaudos
Darbus
Nuo mažiausio iki didžiausiam
GRAŽI, ARTISIŠKA SPAUDA
Kainos prieinamos
Apskaitliavimą už darbą prisiunčia pareikalavus.
Reikale visada kreipkitės antrašu:
„GARSAS"
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

JEI TROKŠTI APŠVIETOS
ar sveko maisto protui, tai skaityk dvisavaitinį iliustruotą jaunimo laikraštį **"VYTĮ"**.
"VYTIS" yra vienatinis ir pirmutinis jaunimo laikraštis Amerikoje.
"VYTYJE" telpa geriausi raštai musų jaunų rašytojų, literatų ir studentų.
"VYTYJE" rasi žinučių iš Amerikos bei Lietuvos jaunuomenės gyvenimo.
"VYTIS" leidžiamas tautiškai-katalikiškoj dvasioj.
"VYTĮ" leidžia Lietuvos Vyčių jaunimo organizacija.
Metams "VYTIS" kainuoja $1.50, pusmečiui 75c.
L. Vyčių organizacijos nariams "VYTIS" siunčiamas už mėnesines mokestis.
Prisiųsk savo antrašą ir už 2c. ženklelį, o vieną numerį pažiurėjimui prisiųsime veltui.
Visais reikalais kreipkitės:
"VYTIS"
1800 W. 46-th Street, Chicago, Ill.

"TIKYBA IR DORA"
laikraštis leidžiamas Kunigų Marijonų Chicagoje, eina du kartu į mėnesį.
Rašo apie tikėjimo dalykus, paduoda žinių iš katalikų visuomenės gyvenimo, duoda atsakymų į visokius užklausimus iš tikėjimo ir doros srities.
Kaina metams $1.00; vieno numerio — 5c.
Agentams už metinę prenumeratą duodame 30c., už pavienius numerius po 2c.
Adresas:
"TIKYBA IR DORA"
1631 W. North Avenue, Chicago, Ill.
Kas nori gauti vieną numerį, turi atsiųsti 1c. krasos ženklelį.

Apdrausk savo gyvybe S.L.R.K.A.

Kuliavas ir Bundonis
Shoe Store
Užlaikome geriausių rųšių čeverykus vyrams, moterims ir vaikams. Čeverykai geriausių formų, kaip W. L. Douglas, Emerson ir kitų geriausių išdirbysčių. Kainos teisingos ir prieinamos. Ypačiai užprašome mus krautuvę aplankyti lietuvius, o užtikriname, kad ant visados liksite patenkintais musų kostumeriais. Atminkite adresą, užeidami pas

BUNDONIS BROS.
183 Bedford Avenue,
Kamp. No. 7-th St., **BROOKLYN, N. Y.**

"ŽVIRBLIS"
Juokų, satyros, pašaipos, mokslo, dailės ir literaturos Laikraštis.
"Žvirblis" yra geriausias ir linksmiausias laikraštis visame pasaulyje. "Žvirblio" žinios yra taip indomios ir teisingos, kad net visų viešpatijų karaliai prieš valgį, po valgio, rytą ir vakarą skaito "Žvirblį" ir negali juo atsigerėti.
"Žvirblio" juokai ir devyniomis pėtnyčiomis surugusius žmones pralinksmina; vyrai, moterys ir vaikai, "Žvirblio" pasiskaitę sako, kad už jį nieko pasaulyje nėra geresnio.
"Žvirblio" moksliškumui niekas negali prilygti, "Žvirblio" išradimais pasinaudoja net šio pasaulio mokslavyriai. Todel jei norite būti civilizuoto pasaulio civilizuotais žmonėmis — skaitykite visi "Žvirblį".
"Žvirblio" kaina metams **vienas doleris.**
"Žvirblio" sostapilio antrašas toks:
"ŽVIRBLIS"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.
"Žvirbliui" tuojaus reikalingi agentai.

Tel. 2320 Greenpoint
J. GARŠVA
Graborius (Undataker) Laidotuvių Direktorius
Išbalsamuoju ir laidoju numirusius ant visokių kapinių.
Parsamdau Automobilius ir Karietas Veselijoms, Krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams.
OFISAI:
144 N. 5-th St. BROOKLYN, N. Y.
264 Front St. C. BROOKLYN, N. Y.
Tel. 7867 Main.

Amrikos Lietuvių Kat. Savaitinis Laikraštis
"Ž V A I G Ž D Ė"
"ŽVAIGŽDĖ" tai seniausias Amerikos lietuvių katalikų laikraštis.
"ŽVAIGŽDĖ" yra smagiausias laikraštis: talpina paskiausias žinias iš viso pasaulio, jas aprašydama aiškia ir suprantama kalba.
"ŽVAIGŽDĖ" paduoda daug žinių iš katalikų gyvenimo Amerkoje ir kituose pasaulio kraštuose.
"ŽVAIGŽDĖS" kiekviename numeryje telpa nemaža žinių iš Tėvynės — Lietuvos.
"ŽVAIGŽDĖS" motto buvo ir bus — **Dievas, Tėvynė ir Teisybė.**
"ŽVAIGŽDĖS" kaina metams Amerikoje $2.00, Lietuvoje 4 rubliai.
"ŽVAIGŽDĖ" siunčiama dovanai ant pažiurėjimo kiekvienam, kuris prisiunčia savo adresą.
"ŽVAIGŽDĖS" adresas:
"Ž V A I G Ž D Ė"
3654 Richmond Street, Philadelphia, Pa.

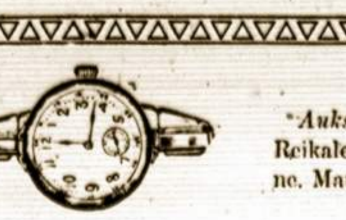
L. ŽUKAS
Auksinių daiktų Specialistas
Reikale visados kreipkitės pas mane. Mano Krautuvė randasi po No.
210 York Street,
Brooklyn, N. Y.